

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 94
(11 476)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2019. gada 19. augusts

Amatnieču saloniņš aicina ienākt

Adītāja Vita Ošeniece un šuvēja Ilva Maurere ierīkojušas savu darbnīcu-salonu Kuldīgā, 1905. gada ielā 5. Pirms tam abas strādājušas Liepājas ielas audumu veikala Tīne telpās. Abas meistas ir pašnodarbinātās.

Meistas Vita Ošeniece un Ilva Maurere klientus tagad gaida darbnīcā-salonā 1905. gada ielā, Kuldīgā.

„Kad Tīnes īpašniece Velga Pigevica nolēma veikalu pārdot, arī mēs izdomājām, ka laiks pārmaiņām,” viņas saka un uzsver, ka šis nav veikals, bet darbnīca-salons. Ar jauno mītni abas ir apmierinātas. Šeit esot ciešāka saskare ar cilvēkiem, jo daudzi ienāk vienkārši apskatīties, aprunāties. Lai gan tas abām nav ierasts un mazliet izsit no darba ritma, viņas gatavas katru uzklaustīt. Vita saka: „Esam daudz pieejamākas arī tāpēc, ka

ielas malā ir, kur novietot automašīnu.” Bet, novietojot to pie salona, automašīnā noteikti jāievieto laika norāde, citādi gaidāms sods, viņa piebilst.

Ilva šuj jau 30 gadus, bet Vita profesionāli ar adīšanu nodarbojas 25 gadus, kaut gan tā ir viņas sirdslieta kopš bērnības. Pie adāmašīnas pirmo reizi piesēdusies desmit gadu vecumā. „Daudziem cilvēkiem stāstu, ka adīt ar mašīnu ir fiziski smags darbs ar slapju mu-

guru, bet man tas patīk. Kad aizeju uz mājām, adu ar rokām un relaksējos,” atklāj Vita.

Salonā var iegādāties Vitas dizainētus modeļus un rotas, kas arī ir viņas vaļasprieks. Adījumus var nopirkt, var arī pasūtīt sev piemērotu izmēru. Savukārt Ilva šuj to, ko izsapņojušas viņas klientes.

Iveta Grīniņa
Adriānas Mucenēkas foto

JAUNUMI KULDĪGAS NOVADA SKOLĀS: kurās sāks strādāt jauni skolotāji, kas izremontēti un iegādāti.

→ 4. lpp.

GADA CILVĒKS

IZGLĪTĪBĀ Kuldīgas novadā zināms.

„Man nepatīk skolēnu vietā daudz ko darīt, tādēļ es viņus vairāk ievirzu, pamudinu. Bieži viņiem izdodas labāk, nekā es to biju izdomājusī,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja

ANTRA SPULĢE.

→ 4. lpp.

Kurzemnieks turpina publikāciju sēriju LAI LAUKI NEPALIEK BEZ CILVĒKIEM.

Šoreiz – par neciešamajiem sadzīves apstākļiem Rendas pagasta Ozolos.

„Abi pieminētie vīrieši man ir pazīstami, ar viņiem problēmas bijušas vienmēr. Paši strādāt negrib, tikai sēdēt kādam uz kakla,” nekārtībniekus raksturo policijā.

→ 6.-7. lpp.

AUTOSPORTĀ GALVENAIS – NEBAIDĪTIES.

Naurim Zavickim, kurš autorallijos brauc kopā ar draugu Oskaru Pavāru, ļoti patīk adrenalīns, asas izjūtas un konkurence.

→ 8. lpp.

Trešdien, 21. augustā:

- Lauras Vilertes aicinājums – fotomāksla.
- Basketbolists Kalvis Sprūde.
- Pēta Riežupes zivju sugas.
- Gudeniekos oficiāli sāk iegūt naftu.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Ozoli – problēmu vieta

Inguna Spulniece,
tālr. 63350565,
inguna.spulniece@kurzemnieks.lv

Daudzus gadus rakstot par Rendas pagastu, Ozolos esmu bijusi vairākkārt. Tagad pūlos atcerēties, kad turp esmu braukusi, lai uzrakstītu kaut ko skaistu, nevis par problēmām. Ja nu vienīgi tad, kad kūdras purvā atsākās darbība. Bet jau tad dzīvojamās mājas skāra postažas

„Paņemt slotu rokās, lai trepes izslaucītu, spēj arī mana 90 gadus vecā tante.”

zobs. Ir nācies rakstīt par to, kā bērniem no Ozoliem nokļūt uz skolu, kā veciem cilvēkiem aizkulties līdz sabiedriskajam transportam, kā nodrošināt autoveikalu, protams, arī par to, kā tikt galā ar zagļiem un postītājiem. Sākumā ap Ozolu daudzdzīvokļu mājām ziedēja puķes, netālu bija iekopti dārziņi, pagalmā smējās bērni un pašvaldība vēl spēja novērst zagļu postījumus ar minimāliem līdzekļiem. Tad kādu laiku Renda nebija manā redzeslokā, bet Ozolu vārdu teju katru mēnesi dzirdēju domes dzīvokļu komisijās. Brīvi dzīvokļi ir, bet uz turieni iet neviens negrib, ir pāris hronisku nemaksātāju, notiek dzeršanas, turpinās jau no iedzīvotājiem brīvās daudzstāvu mājas demo-

lēšana, kā arī kārta pienākusi otrai – vēl pa pusei īrnieku pilnā mājai.

Skanētu smieklīgi, ja nebūtu tik bēdīgi: izlasījis *Kurzemniekā*, ka iespējams Ozolu *Liepziņu* iedzīvotājiem tiks piedāvāti pašvaldības īres dzīvokļi citur, kāds iemītnieks jau steidzas tukšajos dzīvokļos demontēt radiatorus – lai manta neiet zudībā. Tas nekas, ka, pirmkārt, tā nekādi nav viņa manta, otrkārt, viņa iejaukšanās apkures sistēmā ietekmē visu māju un apsaimniekošanas tā jau nelielo budžetu. Tā ir viena Ozolu problēma, bet otra – šausmīgā vienaldzība pret apkārt notiekošo. Var jau būt, ka iedzīvotāju vidējais vecums neļauj piedalīties projektu konkursā *Daṛsim paš!* un kopīgiem spēkiem izremontēt kāpņu telpas. Tomēr paņemt slotu rokās, lai trepes pēc grafika izslaucītu, spēj arī mana 90 gadus vecā tante. Tāpat viņa spēj izvest ārā savu suni, lai tas nečurātu koplietošanas telpās, un apkopt puķes zem loga. Turklāt, ja kaut ko nespēj viņa, tad talkā nāk bērni un mazbērni. Viņa gan nedzīvo Ozolos, tomēr nekad nav pat iedomāties varējusi, ka daudzdzīvokļu mājā drīkst izturēties ar necieņu pret kaimiņiem.

Negrasos nevienu nosodīt, tikai gribas piekrist Rendas pagasta pārvaldniecei Kristīnei Kuzminai: apdzīvota vieta meža ielokā, rokas stiepiena attālumā ir ogas un sēnes, plaši pagalmi, kur dārzus iekopt, ja paši neskandalējas, tad apkārt miers un klusums. Jā, kājām ceļš līdz satiksmes autobussam pagarš, toties asfaltēts. Tomēr Ozoli pamazām mirst.

FOTOKOMENTĀRS

Diez, kas tur dzīvo?

Lāsmas Reimanes teksts un foto

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Kā tikt pie ārsta?

Remonta dēļ gan no šīs, gan no vecās slimnīcas puses vairs nevar brīvi piebraukt pie pasta, kur atrodas arī ģimenes ārstu prakses. Pacientiem, kuri nespēj kājām aiziet no attālākām stāvvietām, šobrīd ir grūtības nokļūt pie ārsta.

Jau vairāki lasītāji zvanījuši *Kurzemniekam*, lai sūdzētos par piekļūšanu *Kuldīgas primārās veselības aprūpes centram (KPVAC) pasta ēkā Liepājas ielā, jo būvniecības dēļ mainīta satiksmes organizācija ap veco slimnīcu. Pie pasta ēkas nevar tikt ne no Baložu ielas, ne no Kalpaka ielas puses.*

Kāda kundze sašutusi, ka KPVAC ēkai tuvumā vairs nevar nolikt mašīnu: „Man pie ārsta jāved 88 gadus vecs cilvēks, kurš nevar aiziet līdz pastam ne no Pilsētas laukuma, ne no Adatu ielas. Ja arī varētu, šaubos, vai tur no rītiem vispār būtu kāda brīva vieta. Man būtu jānoliec

mašīna kaut kur tuvāk un cilvēks jāpavada, bet šobrīd tas vairs nav iespējams!” Un kāda cita saka: „Esmu otrās grupas invalīde, pārvietojos ar spieķi, un 100 metru man noiet ir ļoti grūti. Agrāk invalīdu stāvvietā bija pie vecās slimnīcas. Tagad tādas vairs nav.”

Projekta vadītāja Madara Dravniece uzsvē, ka iedzīvotāju pretenzijas ir saņemtas un kopīgi ar speciālistiem tiek meklēts šai problēmai risinājums: „Pie pasta ēkas drīkst iebraukt un apstāties, lai izkrautu kravu vai izlaistu no mašīnas cilvēku, bet stāvēt tur diemžēl nevar. Mēs nekādi nevaram ar ceļazīmēm sadalīt cilvēku plūsmu tā, lai viena ie-

dzīvotāju grupa tur varētu nolikt mašīnu, bet citiem tas būtu liegts. Ja pievienotu papildzīmi, ka tur drīkst stāvēt invalīdu transports, tas neatrisinātu problēmu tiem, kuri atved pie ārsta gados vecus tuviniekus, kuri nevar tālu aiziet. Šobrīd meklējam labāko variantu. Varbūt izdotos vienoties ar *Jēkaba sētu*, ka viņi ļauj uz laiku novietot savā sētā mašīnas, bet pagaidām risinājuma nav.”

Kā zināms, satiksme ierobežota saistībā ar ēku atjaunošanu, pārbūvi un fasāžu restaurāciju Kalpaka ielā 2 un 4 un teritorijas labiekārtošanu Liepājas ielā 39.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

Kam jaunajam Latvijas prezidentam valstī visvairāk būtu jāpievērš uzmanība?

Tiesiskumam – 24

Nevienlīdzības mazināšanai – 142

Starptautiskām attiecībām – 3

Tēla veidošanai – 0

Cilvēciskām attiecībām – 6

Birokrātijas mazināšanai – 28

Drošībai – 6

(No aptaujas

www.kurzemnieks.lv)

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāda jums ir pensija? Kādu jūs to vēlētos?

Baiba Briede, pensionāre:
– Kurš tad ir apmierināts ar pensiju? Manuprāt, man tā ir pieklājīga. Bet domāju, ka vajadzētu ap astoņiem vai deviņiem simtiem. Citiem varbūt pat vairāk, ņemot vērā, cik strādāts.

Mudīte Rapīte, trešās grupas invalīde:
– Jo lielāka pensija, jo cilvēkam uzlabojas dzīves līmenis. Salīdzinājumā ar to, kā cenas ceļas, ar šo pensiju var knapi iztikt. Lai būtu labas vecumdienas, vajadzētu vismaz 500 eiro. Esmu otrajā līmenī, bet pensija jāgaida vēl astoņi gadi.

Velga Luļika, strādā *Kuldīgas tekstilā*:
– Pensijas vēl nav, bet to vajag tādu, lai varētu izdzīvot, lai vispār varētu dzīvot. Man pilnīgi pietiktu ar četriem simtiem. Es varētu ar to izdzīvot. Domāju, ka cilvēks nekā dziži nevar ietekmēt pensijas lielumu. Ja vien būtu lielākas algas, tad arī citiem būtu lielākas pensijas.

Alla Rute, šuvēja:
– Domāju, ka vajadzētu būt ap 500 eiro noteikti. Esmu jau desmit gadus pensijas otrajā līmenī, bet, kas tālāk notiks ar pensiju, nezinu. Ar 300 eiro arī varētu iztikt, bet mazāk gan ne. Ja cilvēks ir slims, katru mēnesi jāpērk zāles. Ja dzīvo daudzdzīvokļu mājā, tad jāapmaksā visi rēķini, un tas iznāk diezgan dārgi. Tur ar četriem simtiem varētu iztikt. Mazāk gan ne.

Velta Eglīte, *Kuldīgas tehnikuma* personāla vadītāja:
– Domāju, ka pensijas pašlaik ir normālas, bet vajadzētu lielākas. Lai labi dzīvotu, manuprāt, vajadzētu vismaz astoņus simtus. Tad varētu būt viss normāli. Cilvēks nevar ietekmēt pensijas lielumu. Tagad jau tiesībsargs Jansons ir sācis iesūdzēt Satversmi tiesā, jo Latvijā ir ļoti zemas pensijas. Paši neko nevaram ietekmēt.

Daina Kalace, pensionāre:
– Par pensiju nesūdzos, bet vienmēr var gribēt vairāk. Jo vairāk, jo labāk. Ja varētu, vēlētos apmēram sešus vai septiņus simtus. Domāju, ka ir ļoti labi, ja pats iemaksā pensijai. Bet tāpat ir jāstrādā, lai vecumdienās tā būtu lielāka.

Rūta Mediņa, Adriānas Mucenēkas foto

Par novadu apvienošanu

Noslēgušās Vides un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pārstāvju tikšanās ar visu novadu deputātiem. Pašvaldības organizē iedzīvotāju aptaujas, bet pašvaldību ministrs Juris Pūce sācis otru tikšanās raundu – šoreiz ar iedzīvotājiem, un tas notiks līdz pat nākamā gada maijam. Parādījusies arī ideja vienlaikus veidot apriņķus – otrā līmeņa pašvaldības.

APTAUJAS JAU BIJUŠAS UN TURPINĀS

Līdz 25. augustam Alsungas novada domes telpās alsundznieki var izteikt savu viedokli aptaujā par valdības plānoto administratīvi teritoriālo reformu.

Kā zināms, VARAM izstrādātajā reformas plānā paredzēts apvienot Alsungas, Kuldīgas un Skrundas novadu vienā lielākā novadā (kas būtu kā agrākais Kuldīgas rajons). Alsundzniekiem jāatbild uz jautājumu, vai viņi ir par Alsungas novadu kā atsevišķu, patstāvīgu Latvijas Republikas teritoriju. Aptaujā drīkst piedalīties ar Alsungas novadu saistīti pilngadīgie Latvijas Republikas valstspiederīgie, kuriem tur ir vai nu deklarētā dzīvesvieta, vai darbavieta, vai tur pieder nekustamais īpašums. Aptauja sākas 12. augustā. Ja kādam nav iespējas nokļūt līdz domei, var zvanīt Santai Kreičmanei (tāl. 63351342, 27813338), kas organizē aptaujas komisijas aizbraukšanu uz mājām novada teritorijā.

Skrundas novadā līdzīga aptauja noslēgusies. Tā notika nedēļu, piedaloties 265 iedzīvotājiem (6,4%). Jautāti par Skrundas novada saglabāšanu, par atbildējuši 230 (87%), pret – 25 (9,4%), bet desmit bija izteikuši citu viedokli.

Savukārt Kuldīgas novada dome aptauju veic sadarbībā ar SKDS, kur citu jautājumu vidū iekļauts arī šis – par novadu apvienošanu. Par rezultātiem informēsim, kad tie būs zināmi.

NOVADU KARTĒ IESPĒJAMAS NELIELAS KOREKCIJAS

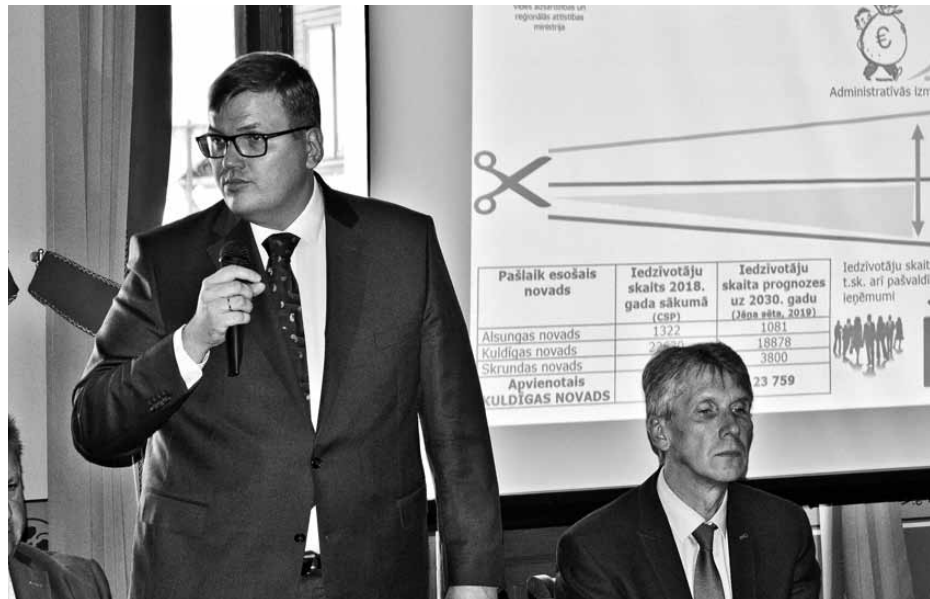
VARAM tikusies ar visu pašvaldību deputātiem, tai skaitā Kuldīgā ar vietējā, Skrundas un Alsungas novada pārstāvjiem.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka alsundznieki, nesāņemot atbildes uz saviem jautājumiem, demonstratīvi atstāja telpas (līdzīgi pirms nedēļas bija izdarījuši arī Mērsraga deputāti). No Apes, Tērvetes, Ventpils un Alsungas novada uz konsultācijām esot ieradušies pilnīgi visi deputāti, bet Zilupes un Strenču novadu sarunās pārstāvējis tikai pa vienam deputātam.

Ministrs J.Pūce atzinis, ka ir iespējamās nelielas korekcijas izstrādātajā kartē, kura patlaban paredz pašvaldību skaitu no 119 samazināt līdz 35. Tiesa, izmaiņas varētu skart Pierīgu, proti, šobrīd tiek minētas divas – izveidot jaunu novadu uz Ropažu, Stopiņu un Garkalnes bāzes un saglabāt un paplašināt Saulkrastu novadu. Līdzšinējās administratīvajās robežās saglabāsies Rīgas un Jūrmalas pilsēta, kā arī Līvānu, Alūksnes un Gulbenes novads. Pārējās pašvaldības skars apvienošana.

Administratīvi teritoriālā reforma ir viena no Krišjāņa Kariņa valdības prioritātēm. Arī Saeima martā reformas turpināšanu apstiprināja.

Savukārt, turpinoties diskusijai par administratīvi teritoriālo reformu, pētnieku grupa nākusi klajā ar jaunu ierosmi – līdz ar novadu apvienošanu izveidot arī apriņķus,

Tikšanās laikā Kuldīgas novada domē pašvaldību ministrs Juris Pūce pamato lielāku novadu izveides priekšrocības un naudas ietaupījuma iespējas.

kas būtu atbildīgi par profesionālās izglītības pārvaldību, teritorijas attīstības plānošanu, pasažieru pārvadājumiem, biznesa attīstību, sacījis pētnieks Andris Migļavs. VARAM par apriņķu veidošanu ir skeptiska, tā vietā rosina stiprināt plānošanas reģionus un novadus.

Lai palīdzētu pašvaldībām īstenot administratīvi teritoriālo reformu, VARAM divu gadu laikā tām plāno atvēlēt deviņus miljonus

Pašreiz esošais novads	Iedzīvotāju skaits 2018. gada sākumā (CSP)	Iedzīvotāju skaita prognozes uz 2030. gadu (tāsa rēta, 2019)	Iedzīvotāju skaits t.sk. arī pašvaldīti iespējumi
Alsungas novads	1322	1081	
Kuldīgas novads	2300	18878	
Skrundas novads	3800		
Apvienotais KULDĪGAS NOVADS		23 759	

eiro, savukārt *Latvijas Valsts ceļi* izstrādājuši reģionālo ceļu programmu, lai savienotu apdzīvotības centrus ar administratīvajiem centriem. Ja valdība šo programmu atbalstīs, programma darbu sāks 2021. gadā un ceļu sakārtošanā tiks investēti 300 miljoni eiro, ziņu aģentūrai *Leta* sacījis ministrs.

Daiga Bitīniece
Jolantas Hercenbergas foto

Grib, lai darbojas ekonomiskāk

Padures katlumājā šomēnes tiek noplainīts viens no diviem malkas apkures katliem, lai jaunajā apkures sezonā varētu nodrošināt nepārtrauktu siltuma padevi četrām daudzdzīvokļu mājām. Tiekot meklēti risinājumi, kā nākotnē uzlabot un optimizēt katlumājas darbību, padarot to ekonomiskāku.

Padures katlumāja tiek darbināta ar diviem malkas apkures katliem. Viens no tiem bija savu laiku nokalpojies, tāpēc tā vietā uzlikts lietots, bet vēl labs ir katls no katlumājas Rendas pagasta Ozolos, kur divi katli nebija vajadzīgi.

SIA *Kuldīgas siltumtīkli* valdes priekšsēdis Artis Roberts pastāstīja, ka tas ir pagaidu risinājums, jo tuvākajos gados ir iecere Padures katlumājas darbību padarīt ekonomiskāku. Tā kā malkas katlu ekspluatācijas laiks tuvojas beigām, tad tiek domāts par pāreju uz šķeldu vai granulām.

Padures katlumājas divi katli, apsildot četras mājas, gadā patērē ap 600 kubikmetriem malkas. Apkure ar malku nav efektīva. Šogad malka izmaksā no 28 līdz 29 eiro par kubikmetru. Sezonā uz maiņām tiek nodarbināti četri kurinātāji, jo kurinot ar malku, nav iespējams procesu automatizēt, kā tas būtu šķeldas vai granulū gadījumā. Ja darbs tiktu automatizēts, pietiktu ar

vienu cilvēku, kas uzrauga katlumājas darbību. Tāpat aprēķināts, ka apkure ar malku ir neefektīva, it īpaši pavasarī un rudenī, kad katla jauda ir salīdzinoši liela, bet siltuma patēriņš mazs. Nākas kurināt nepiemērotā režīmā, kas bojā pašu katlu. Turklāt malkas vajag daudz, tā ir jāved, jāzāgē, jāskalda, jākrauj kaudzēs ap katlumāju. Tas ir smags roku darbs.

A.Roberts skaidro, ka kurināt ar šķeldu ir lētāk, šobrīd kubikmetrs šķeldas maksā ap 12 eiro, bet lielais katls un tā uzlikšana izmaksā dārgi. *Kuldīgas siltumtīkli* vadītājs pastāstīja, ka iesāktas sarunas ar šķeldas katlu ražotājiem, piemēram, uzņēmumu *Komforts*, par iespēju ražot mazākas jaudas šķeldas katlus. Šobrīd lētu, labu un jaudai atbilstošu katlu nopirkt neizdodas.

Granulū katls būtu lētāks, bet pašu granulū cena ir ļoti svārstīga. „Tādēļ vēl mazliet nogaidām, lai atrastu piemērotāko risinājumu. Iedzīvotājus

Pagājušajā nedēļā Padures centrā *Kuldīgas siltumtīkli* darbinieki beidza gatavot katlumāju jaunajai apkures sezonai.

tas neietekmēs, jo šobrīd katlumāja ir sakārtota tā, lai jaunajā apkures sezonā spētu nodrošināt nepārtrauktu un kvalitatīvu siltuma padevi,” atzīst A.Roberts.

Inguna Spulniece, Lāsmas Reimanes foto

Tikšanās Airītes stacijā

Sestdien, 24. augustā, 14.00 Saldus novada Zirņu pagasta Airītes stacijā notiks salidojums. Aicināti visi, kuri reiz dzīvojuši vai strādājuši Airītes stacijā, arī viņu bērni, mazbērni, mazmazbērni. Līdzī nēmt fotogrāfijas, atmiņu stāstus. Lūgums iepriekš sazināties pa tālr. 29503503 vai 29543366.

MEDIĶI ZIŅO

Informē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Baiba Būvmeistere**.

Divas krimināltraumas

Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā no 9. līdz 16. augustam mediķi devušies uz 69 izsaukumiem.

Slimnīcā nogādāti 36 pacienti, no tiem pieci bērni. Viena topošā māmiņa nogādāta Kuldīgas slimnīcā. No visiem pacientiem divas sievietes un 14 vīrieši bijuši alkohola reibumā.

Šajā laika posmā notikušas divas krimināltraumas. Dažādās sadzīvīskās situācijās traumas guvuši desmit pacienti, cietuši arī divi bērni, kuri nogādāti ārstniecības iestādē. Viens cilvēks guvis traumu, braucot ar transporta līdzekli, vēl viens – sportojot.

NUMURA CITĀS

„Tas, kas man nepatīk skolā, ir papīri. Reizēm šķiet, ka dokumentācijas ir par daudz,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja Antra Spulģe.

Gatava izaicinājumiem

Kuldīgas novada domes balvu *Gada cilvēks izglītībā* pedagogu konferencē 30. augustā pasniegs Kuldīgas Centra vidusskolas skolotājai Antrai Spulģei.

DARĪTS DAUDZ

A. Spulģe māca novada mācību, Latvijas un pasaules vēsturi, kulturoloģiju un sociālās zinības. Audzināšanā šogad viņai būs 8. klase. „Darīts pagājušajā mācību gadā tika tiešām daudz. Olimpiādes, pētnieciskie un sabiedriskie darbi,” saka Antra. „Par šīs balvas saņemšanu man ir divējādas izjūtas. Pirmkārt, tas uzliek jaunu atbildību – jāstrādā būs vēl vairāk. Otrs: zinu, ka ir ļoti daudz kolēģu, kuri arī dara tikpat, strādā pēc vislabākās sirdsapziņas un arī būtu pelnījuši balvu. Šoreiz ir man, un kā ikreiz, kad pasaka paldies, prieks ir.”

DZĪVE MAINĀS, UN ARĪ SKOLAI TAS JĀDARA

A. Spulģe ir kuldīdzniece kopš bērnības. Mācījies V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā, mūzikas skolā absolvējusi kora klasi. „Likumsakarīgi šķita arī tālāk mācīties mūziku,” stāsta A. Spulģe. „Pabeidzu Liepājas mūzikas vidusskolu un 19 gados pirmo reizi Laidu pamatskolā nostājos klases priekšā kā mūzikas skolotāja. Vecākie skolēni bija gandrīz mani vienaudži. Atceros, ka toreiz dzelzsbetona rūpnīcas kultūras namā pirma-

„Svarīga ir spēja kritiski domāt, salīdzināt, saskatīt atšķirības un veidot pašam savus spriedumus. Man nepatīk skolēnu vietā daudz ko darīt, tādēļ es viņus vairāk ievirzu, pamudinu. Bieži viņiem izdodas labāk, nekā es to biju izdomājusi.”

„Pasaule mainās, un arī skolā tas nemitīgi izjūtam. Tuvojās septembris, un ir skaidrs, ka būs atkal jauni izaicinājumi. Tas man patīk manā darbā,” saka balvas *Gada cilvēks izglītībā* saņēmēja, Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja Antra Spulģe.

jā konferencē pirms mācību gada sākuma, kurā es piedalījos kā skolotāja, mēs bijām 16 jaunie.”

Drīz pārcēlusies uz Saldus novadu, arī tur strādājusi skolā, bet 2000. gadā atgriezies Kuldīgā. „Tad biju bez darba, man piedāvāja strādāt bērnudārzā *Pienenīte*. Mācīju mūziku, bet gribēju ko pamainīt, tādēļ paralēli augstskolā studēju kultūras vēsturi, vēsturi un sociālās zinības. Kad bērnudārzu likvidēja, man piezvanīja Kuldīgas Centra vidusskolas toreizējā mācību pārzine, skolotāja Gaile (Indra Iveta – red.), un tā no 2002. gada šeit strādāju. Pirmās audzināmās klases skolēnu bērni nu jau mācās skolā, ir tāds kā aplis apgriezies. Ir interesanti paskatīties, kā tas notiek. Skolas ritms ir ļoti mainījies, bet tas ir likumsakarīgi, jo visa dzīve ir mainījusies. Kā 2000. gadā strādāja medicīnā, citās nozarēs, kā notiek tagad? Piemēram, šodien nevajag skaidru naudu, ja es neju uz tirgu. Man pietiek ar kartīti. Visā dzīve mainās, un skolai jāiekļaujas šajā procesā.”

RADOŠS PROCESS

Darbā prieku radot tas, ka katra diena ir atšķirīga no iepriekšējās. „Katru stundu varu izplānot līdz sīkumam, bet vienalga nevar zināt, ar ko tā beigsies. Tas ir radošs process. Man patīk izmēģināt jaunus

lietas, ir prieks, ja bērni atsaucas, ir ieinteresēti. Kādreiz galvenais bija skolēniem nodot zināšanas. Daudziem šķiet, ka arī tagad tas ir svarīgākais. Vēsturē izlasa, atstāsta, un viss kārtībā. Bet tā sen vairs nav. Svarīga ir spēja kritiski domāt, salīdzināt, saskatīt atšķirības un veidot pašam savus spriedumus. Man nepatīk skolēnu vietā daudz ko darīt, tādēļ es viņus vairāk ievirzu, pamudinu. Un tā izdodas. Bieži viņiem izdodas labāk, nekā es to biju izdomājusi. Tas, kas man nepatīk skolā, ir papīri. Reizēm šķiet, ka dokumentācijas ir par daudz.”

DABA UN KLUSUMS

Darba dienas tiekot pavadītas trokšņainā vidē, un pēc tām patīkot savā mājā baudīt klusumu, lasīt grāmatas, strādāt dārzā. „Man patīk vecās omīšu puķes,” smeļ Antra. „Patīk tās, kas kādreiz bija katrā dārzā: vecās peonijas, floksi. Īpaši neuzrunā šobrīd populārās. Dzīvoju Priedainē, mežs man ir pie durvīm. Putni, mazie meža dzīvnieciņi. Izjūtu dabas ritmu, klātesamību. Tas nomierina.”

Arī ceļošana esot viens no vaļaspriekiem. Gan Eiropā esot daudz skaistās vietās būts, gan arī Latvijā. Ar vēstures skolotāju biedrību ik gadu rīkotajās vēstures dienās iepazīstot kādu no vietējām pērlēm.

Skolas uzpostas jaunam cēlienam

Kuldīgas novada skolās vasarā veikti nelieli kosmētiskie remonts, pirkti inventārs un papildināti mācību materiālu krājumi. Pedagogu kolektīvi esot stabili, dažās skolās plānotas nelielas izmaiņas. Skolēnu skaits citviet līdzīgs kā pērn, bet citviet sarucis.

Kuldīgas 2. vidusskolas direktore Guntra Buivida stāsta, ka nākamā gada janvārī plānota skolas otrā un trešā stāva rekonstrukcija kā turpinājums pirmajā stāvā iesāktajam un tādēļ vasarā tikai dažās telpās bijis neliels kosmētiskais remonts. Skolotāju sastāvs īpaši nemainīšoties, bet būšot nelielas izmaiņas pienākumu pārdalē. Uz šo brīdi skolēnu skaits ir 460. Pirmajā klasē mācībām pieteikušies 32 bērni.

V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktora pienākumu izpildītāja Evija Henriņa stāsta, ka vairākās telpās nolakotas grīdas un nokrāsotas sienas, bet lielāki remontdarbi gaidāmi, kad tiks apstiprināta sporta zāles rekonstrukcija. Skolēnu skaits ir 669, bet kopā ar pirmsskolas grupām, kas ir Padures pagasta Deksnē, – 717. Darbu skolā uzsāks vairāki jauni pedagogi: Lenija Adriāna Gustsone mācīs angļu valodu un būs atbildīgā par projektiem, Inguna Freiberga mācīs angļu valodu, Inga Liepiņa – ekonomiku, Gunita Kanote – mūziku, Agate Palma – mūziku pirmsskolai, Inga Šabāne – dabaszinības un Modris Vīte – autoapmācību.

Kuldīgas Centra vidusskolas direktore Brigita Freija stāsta, ka papildināta tehniskā bāze, iegādāti datori, videoprojektors un roboti. Vairākos kabinetos bijis neliels remonts. Skolēnu skaits ir 673.

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā dažās telpās veikts kosmētiskais remonts, skolas vecajā ēkā ceturtajā stāvā iekārtota zāle, kurā notiek zīmēšanas nodarbības un tiek rīkotas darbu izstādes. Direktore Valda Gaure stāsta, ka skolotāju kolektīvā izmaiņas būs nelielas, citi speciālisti mācīšot vācu valodu. Mācības uzsāks 278 skolēni.

Ēdoles pamatskolā vasarā iekārtota telpa, lai piecgadīgie un sešgadīgie bērni varētu mācīties pēc jaunā kompetenču modeļa. Vairākās klasēs nomainīts grīdas segums. Plānots, ka mācības uzsāks 91 skolēns. Pedagogu sastāvs mazliet mainīšoties, cita skolotāja mācīšot sociālās zinības, ģeogrāfiju un audzināšot 1. klasi.

Turlavas pamatskolas direktore Lāsma Veigelte stāsta, ka izremontēta pirmsskolas grupa un skolas pagalmā projektā *Darīsim paši!* ierīkota dobe. Mācības no 1. līdz 9. klasei sāks 80 skolēni, skolotāju sastāvs nemainīsies.

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā šovasar bijis tikai neliels kosmētiskais remonts, direktore Valda Gaure (priekšplānā) skolas pieņemšanā Kuldīgas novada pašvaldības pārstāvjiem rāda nesen pie skolas iekārtoto sporta laukumu.

Laidu pamatskolā no 1. līdz 9. klasei mācīsies 60 bērni, pirmsskolā – virs 30 bērniem. Direktore Elita Tisjaka stāsta, ka vairākās telpās veikts kosmētiskais remonts, ēdamzālei iegādāti jauni galdi un soli, garderobē – slēdzami skapīši. Iegādātas arī dažādas attīstošās spēles pirmsskolas un pagarinātās dienas grupai. Jauna skolotāja darbu uzsāksot pirmsskolas grupā, bet latviešu valodas un literatūras skolotāja vieta vēl ir vakanta.

Z.A.Meierovica Kabiles pamatskolā visās klašu telpās veikts kosmētiskais remonts, lielāki remontdarbi bijuši matemātikas un vēstures kabinetā. No 1. līdz 9. klasei mācīsies 75 skolēni, pirmsskolas grupās – 28 bērni. Mūzikas skolotāju dekrēta laikā aizvietošot cita speciāliste, bet citas izmaiņas pedagogu kolektīvā neesot plānotas.

Vārmes pamatskolā lielāks remonts bijis mūzikas kabinetā, sakārtots pie sporta halles piebraucamais ceļš. Skolā kopā ar pirmsskolēniem ir mazliet vairāk nekā 100 bērnu, skolotāju kolektīvā izmaiņu neesot.

Vilgāles pamatskolas direktore Aiga Žile stāsta, ka līdz ar Montessori pedagogijas ieviešanu skolā pirmsskolai un nedaudz arī vecāko klašu audzēkņiem iegādāti mācību līdzekļi šīs pedagogiskās koncepcijas īstenošanai. Bērnu skaits kopā ar pirmsskolēniem ir 97.

Ukrainietēm patīk Latvijas miers un klusums

Pelču pagasta iedzīvotājas GAĻINA AŅISIMOVA un ĻUBOVA VĪNBERGA ir ukrainietes, bet Latvijā dzīvo jau 35 gadus. Abas nolikušas naturalizācijas eksāmenu un Latviju sauc par savām mājām. Uz Ukrainu braucot ciemos.

Abām ir mājas, skaisti iekopti dārzi, abas strādā divos darbos – pirmsskolas izglītības iestādes *Ābelīte* Pelču filiālē, kur Gaļina ir šefpavāre, bet Ļubova auklīte, un Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā (agrākajā Pelču internātpamatskolā-attīstības centrā) par nakts auklēm. Abas apgalvo: „Mums te skaistas mājas un apkārtnē, svaigs gaiss, ir viss, kas vajadzīgs, nekā netrūkst.”

ATBRAUCA PIEPELNĪTIES

Pirmā Latvijā nokļuva Gaļina, kura ir gadu jaunāka par māsu. Viņa atceras, kā 1984. gadā atbraukusi uz Pelču kolhozu *Komunārs* līdz radiem, kuri pa vasaru brauca pelnā. „Tie laiki bija grūti, ģimenē bijām četras māsas un brālis. Man bija 18 gadu, tikko biju beigusi skolu. Ukrainā skolotāji, kuriem bija divu mēnešu atvaļinājums, brauca pelnīt naudu. Rados bija daudz skolotāju, braucu viņiem līdzī. Toreiz mums par darbu maksāja daudz vairāk nekā vietējiem cilvēkiem. Ravējām bietes. Mans vīrs Vladimirs Aņisimovs tieši bija atnācis no armijas, vēl formā staigāja. Iepazināties, un tā es te paliku. Tad bija kāzas šeit, ar vīru aizbraucām uz Ukrainu, kur rīkojām otras. Vīrs paņēma līdzī savu brālēnu Jāni Vīnbergu, kurš ieskatījās manā māsā, un Latvijā atgriezāmies jau četratā.”

Ļubova turpina: „Es biju domājusi tikai atbraukt ciemos uz Latviju un apskatīt, kā te ir, kā māsa dzīvos. Sanāca aizciemoties uz ilgiem gadiem. Atceros, ka pirmajā reizē vienos naktī atbraucām no Rīgas uz Kuldīgu, kājām gājām uz Pelčiem, bija sniegs. Domāju – kur esmu iekūlusies.”

PIEKARPATU MEITENES

Abas māsas dzimušas Ivanofrankovskā, kas ir Ukrainas rietumos, Piekarpātu apgabalā. Abas pratušas tikai ukrainiski. Pat krievu valodu viņām nācās iemācīties, atbraucot uz Latviju, nemaz nerunājot par latviešu valodu. Ļubova: „Bija sarežģīti uz veikalū aiziet un kaut ko paprasīt. Gribēju braukt prom, man te nepatika, jo vīrs dzīvoja mežā, pat ne Pelču centrā. Es domāju, ka braukšu uz Ukrainu ciemos un palikšu tur, bet vīrs mani vienu nelaida, brauca līdzī un atveda atpakaļ. Pēc tam sāku strādāt bērnudārzā, pamazām pieradu. Mums abām vīri bija traktoristi kolhozā, labi

Māsa Ļubova Vīnberga un Gaļina Aņisimova pirms 35 gadiem nokļuvušas Pelčos un pa ilgajiem gadiem Latvijā ļoti labi iedzīvojušas.

strādāja un labi pelnīja. Vīrs gan 30 gadus jau ir aizsaulē, bet viena neesmu, man ir dzīvesdraugs.”

Māsa turpina: „Grūti bija pierast pie citas mentalitātes. Mūsu dzimtajā vietā ir daudz cilvēku, māja pie mājas, daudz radu un draugu, visu laiku notiek kādas svinības. Pie mums kāzās aicina 300 cilvēku. Te cilvēki dzīvo viensētās, nost viens no otra, viss ir klusi un mierīgi. Sākumā man arī ļoti gribējās mājās, bet tad piedzima bērni. Kur tu ar bērniem brauksi! Sāku strādāt bērnudārzā par auklīti. Tur bija forša vadītāja. Vārdā Leonora, bet uzvārdu neatceros.

Viņa man ļāva strādāt. Tā es kopā ar bērniem mācījos valodu.” Savukārt Ļubova sāka strādāt ēdnīcā un pēc tam bērnudārzā, kur viņai ir vairāk nekā 30 gadu stāžs. Gaļina skolā par nakts aukli arī jau strādā 17 gadus. Arī Latvijas klimats sākumā radījis problēmas – abas diezgan daudz slimojušas. Bet tagad vairs tādu atšķirību klimata ziņā neesot.

LAI MAZBĒRNI PROT UKRAINISKI

Gaļinai ir divi bērni – Aleksandrs (30 gadi) un Tatjana (34). Meita Liepājā strādā skolā, kur krievu bērniem māca latviešu valodu.

Ļubovai arī ir divi bērni – Diāna (30) un Igors (33). Bērni abām māsām ukrainiski nerunājot, bet saprotot gan. Māsām katrai ir pa vienam mazbērnam – Gaļinas mazmeitai Melānijai ir divarpus gadu, bet Ļubovai mazdēls Taivo iet 4. klasē. Viņas grib, lai mazbērni iemācītos krievu valodu. Melānija jau protot dziedāt populāro dziesmu *Tiž mene pidmanula*. Gaļina:

Ļubova Vīnberga:
„Es biju domājusi tikai atbraukt ciemos uz Latviju un apskatīt, kā te ir, kā māsa dzīvos. Sanāca aizciemoties uz ilgiem gadiem.”

„Kad viņi aizbrauks uz Ukrainu, viņi ātri vien iemācīsies.” Ļubova piebilst, ka pašām, kad aizbrauc uz dzimteni, mēle pīnoties: „Mēs valodu zinām ļoti labi, bet, piemēram, veikalā jau atpazīst, ka esam no citurienes.” Māsa piebilst: „Laikam mums jau ir kaut kāds akcents, lai gan ar divām māsām, kuras tur dzīvo, ļoti bieži skaipā runāju ukrainiski un dzimto valodu aizvien labi zinu.”

Tikko bijis iespējams, abas nokārtojušas pilsonības eksāmenu. Gaļina atceras, ka komisijas attieksme pret viņām bijusi ļoti laba: „Viens vīrietis man stāvēja blakus un teica pa burtiem, ko rakstīt. Tas bija laiks, kad ar bērniem dzīvoju mājās un vēl tik labi nerunāju latviski. Brīnos, ka noliku eksāmenu.” Ļubova piebilst: „Man vajadzēja nokārtot mājas īpašuma lietas, to nevarēju

ierakstīt zemesgrāmatā, ja nebiju pilsonē. Vajadzēja to izdarīt.”

MIERĪGĀKS TEMPERAMENTS

Ik pēc diviem gadiem viņas dodas apciemot tuviniekus Ukrainā, tad izbrauc pa visiem radiem, visur tiek klāti bagātīgi galdi un arī notiekot nemiīgās svinības. Bet abas atzīst, ka nu jau viņas ukraiņu temperaments ātri vien nogurdinot. Nedēļas pilnīgi pietiek, pēc tam griboties mieru un klusumu, gribas atpakaļ uz mājām. Pagājušajā gadā bijušas Azerbaidžānā, kur dzīvojot mammas brālēns, un Krimā, kur kādā no kūrortpilsētām dzīvojot mammas māsiņa. „Šogad nekur neaizbraucām, jo nauda vajadzīga mājai, ko pirms sešiem gadiem uzcēlām,” saka Gaļina. Bet abas bieži kopā dodas uz dažādiem kultūras pasākumiem, koncertiem. Vīri parasti paliekot mājās.

VISA PIETIEK

Lai arī par latviešiem saka, ka viņi ir strādīgi, abas māsas saka, ka ukraiņi tomēr ir apsviedīgāki – visu izdara āši, visu paspēj, kārtībai ir jābūt gan darbā, gan mājās, gan istabā, gan laukā.

No dzimtenes abas atvedušas

līdzī ukraiņu nacionālos ēdienus: boršču, vareņikus, kāpostu tīteņus, pelmeņus. Savukārt no latviešu virtuves viņām ļoti iegaršojušies saldie ēdieni – krēmi ar ķīseli. Ukrainā tādu saldo kādreiz neesot bijis. Arī speķa pīrāgus un raušus Ukrainā necepot.

Gaļina dārzā audzē kukurūzu, kas viņai ļoti garšo no bērnības, bet kopumā Latvijā nekā netrūkstot. Ļubova: „Vienīgi varbūt Ukrainā vairāk plūmju, bumbieru un citu augļu.”

Vēl māsām mazliet pietrūkstot ukraiņu Ziemassvētku. Gaļina: „Tur tiek svinēts citādi un citā laikā – pēc pareizticīgo stila – janvārī. Tāpēc mēs nekad nevaram aizbraukt uz turieni. Runā, ka tagad ar jaunā prezidenta ievēlšanu Ukrainā Ziemassvētku svinēšanu pārliks uz Eiropas laiku. Ir īpašs ēdiens, ko ēd tikai Ziemassvētkos un vēl 22. janvārī. Tie ir kviešu graudi, kur liek klāt medu, magones, riekstus, halvu u.c. Mums bērnībā tas ļoti garšoja, bet to no mammas neesam iemācījušas.”

PATĪK TAGADĒJAIS UKRAINAS PREZIDENTS

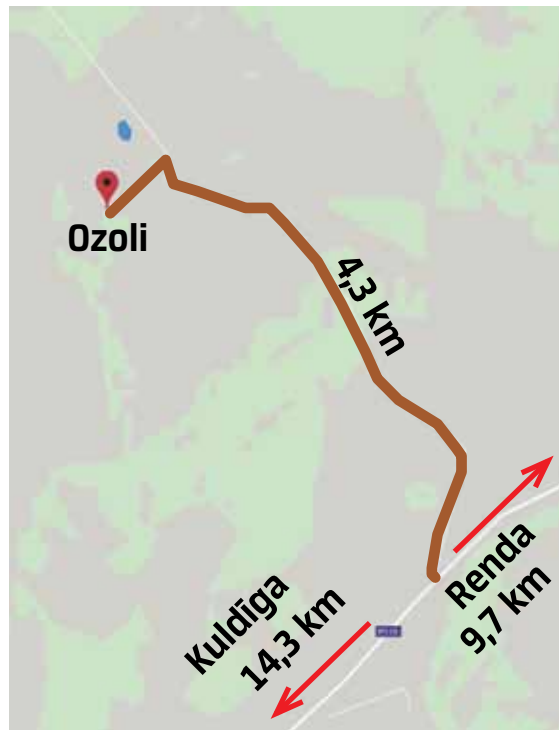
Ļubova pārāk nesekojot ziņām, kas notiek Ukrainā, bet Gaļina gan. Viņa ir klasesbiedru grupā feisbukā un aktīvi kontaktējas ar tautiešiem: „Es lasu, kā viņiem iet. Man patīk jaunais prezidents. Arī tad, kad viņš bija komiķis, skatījos viņa uzstāšanos. Bet mums tomēr ir svarīgāk, kas šeit notiek, jo dzīvojam te. Karš no mūsu dzimtās pilsētas ir tālu – pie Krievijas robežas. To izjūt tikai tā, ka cilvēki no tiem apgabaliem pārāk uz Rietumukrainu dzīvo.”

Bet arī Ukrainā dzīve nav vienkārša. Vīrieši brauc strādāt uz ārzemēm, lielākoties uz Poliju un Lielbritāniju, sievietes mājās audzina bērnus. „Ja izdodas atrast darbu, ļoti maz maksā. Ja vēl līdz darbam jābrauc, tad vispār nav izdevīgi,” stāsta Gaļina. Taču cilvēki esot turīgi, jo vīri ārzemēs labi pelnot, tikai ļoti reti esot mājās. Jaunieši prom no dzimtās pilsētas nesteidzoties. Ģimenes uz ārzemēm parasti nepārceļas, paliek dzimtajās mājās un gaida vīriešus atpakaļ.

Lai lauki nepaliek bez cilvēkiem

Pagājušā gadsimta 70. gados Ozolos celtas trīs daudzstāvu mājas, uz dzīvokļiem tajās cilvēki gaidījuši rindā, bijis veikals, ēdnīca, bērnu daržs. Tas viss līdzās esošā kūdras purva strādniekiem. Padomju gadiem beidzoties un darbībai kūdras purvā apstājoties, sāka balēt arī Ozolu spožums. To nespēja uzspodrināt arī SIA *Baloži & Ko*, kas 2006. gadā atsāka kūdras ieguvu purvā. Strādnieki uz darbu tur pārsvarā tiek atvesti. Ēdnīcu un bērnu daržu slēdza, mājas kļuva tukšas. Vienu no tām nojauca, bet *Plēderu* iemītniekus 2014. gadā pārceļa uz līdzās esošajiem *Liepziediem*.

Mazi ienākumi un dzīve uz nabadzības sliekšņa vai neciešamos apstākļos, ārsts, pasts un citi pakalpojumi tālu, trūkst normāla mājokļa, ir sliktā satiksme un ceļi. Dažādi ir liktenstāsti cilvēkiem, kuri dzīvo attālos lauku apvidos un sastopas ar sociālām, tiesiskām, drošības, veselības un citām problēmām. Par to turpinām stāstīt jaunajā rakstu ciklā, ko *Kurzemniekā* publicēsim līdz gada beigām. (Iepriekšējie stāsti 14., 19. jūnijā, 5., 17. jūlijā, 2. augustā.)

Narkotikās zaudēts mūžs

Arnis sēž ārā uz soliņa. Rokas sarepējušas, melnas, drēbes netīras, līdzās nūjiņa. Dažās minūtēs viņš veikli iztausta, kādas tēmas vairāk aizķers sarunas biedru, izraisot pret sevi līdzjūtību.

VAIRS NESĒDĒŠOT

Jautāts par postāžu, kas notikusi viņa dzīvoklī, Arnis nočukst, ka vainīgs tas otrs – sliktis cilvēks, nekur nestrādājot, zogot. Arnis arī nestrādājot, bet viņš ir invalīds, slimis ar tuberkulozi, savulaik strādājis gaterī, tagad velkot galus no 100 eiro pensijas. Ozolos nonācis 2001. gadā, kad iznācis no cieta. „Pirms cieta skaitījos Rēndā, kamēr sēdēju, bijusi sieva, bērnu māte, mani nesagaidīja. Par zādību iesēdos. Ko nozagu? Kā parasti – valsts mantu. Jā, nesen arī biju cieta, bet šoreiz par zagtas mantas glabāšanu. Es taču nezinaju, ka

zagta, muļķis, paņēmu pie sevis! Kā varēju iedomāties, ja glabāt man deva tāds cilvēks, kurš nezog! Sēdējis esmu daudz. Esmu nolēmis cietumā vairs neatgriezties,” viņš runā ar pārliecību.

DZER, LAI ATPŪSTOS

„Lai viņi man to dzīvokli ņem. Iešu otras mājas pagrabā dzīvot,” Arnis *nesaklausu* jautājumu, vai par dzīvokli maksājis. Tincināts, kas *Plēderiem* logus daudzījis, atkal norāda uz to otru. „Viņu neviens nezvar savaldīt: izsīt logus, nozog datorus, inemat man mēbeles, bet policija – neko. Es tā dēļ grībeju pašnāvību uztaisīt. Mani pat aizveda uz *durdumu*. Kur tad man palikt? Iet atpakaļ uz cieta? To var *fiksi* nokārtot – kādam ar nazi iegrūst, bet es to negribu. Tā jau mums te ir miers. Jēdzert jēdzeram. *Čomakar* meita uzskrien: „Jums tāds klusums, domāju, ka esat miruši.” Dzeram, lai atpūs-

tos. Kādreiz šausmīgi lietoju narkotikas. Esmu pirmais narkomāns, kas Kuldīgas rajonā iesāka. Nometu vienā dienā, kad meita piedzima. Lai man nestāsta, ka nevar atnest! Bet jēdzert... Cilvēkam ir jā-

ARNIS: „Kad piedzeros, man saka: „Arni, kā tu tā?” Atpūšos, nervus nomierinu.”

atpūšas, jāaizmirstas. Man tantuki atdod vecās zaptas, raugam kapeikas salasu. Ielieku spainī, lai norūgst. Sanāk tīrs un dzidrs vīns.”

PAR NĀKOTNI DOMĀJOT, SĀKOTIES DEPRESIJA

Arnim ir divas meitas. Nesen piedzimis mazbērns. „Piektdien man pensija. Dzēris pie mazmeitas nebraukšu, būšu

skaidrā un 10 eiro viņai aizvedīšu. Vairāk atļauties nevaru. Kad kājas nesāpēja, gāju ogās, lai kādu kapeiku piepelnītu. Man saka, ka jābrauc uz Kuldīgu pēc pārtikas pakām. Kā lai tur nokļūstu? Aizeju uz mežu, palasu sēnes, atrodu brūklenes, aiznesu radiem. Viņi man par to iedod krējumu – taisām barteri.” Jautāts, kā domā dzīvot tālāk, Arnis pieklusina balsi: ja par to domājot, sākoties depresija, to ārsts esot apstiprinājis. Grībešu uz Gudeniekiem, tur būtu labāk.

Sarunas beigās viņš atminas, ka kādreiz ļabi zīmējis. Viss zaudēts narkotiku dēļ. „Man nervi ir sačakarēti. No mazotnes dzīvoju ar dvīņumāsu bērunamā. Māti atradu, kad man bija 28 gadi. Māsa ar mani narkotiku dēļ nerunāja, pat policijai nodeva. Tagad satikāmies, izrunājāmies, teica: „Pareizi, brāl, ja esi nolēmis, narkotikas nelieto.” Tagad varu kost pirkstos, ka esmu pazaudējis visu.”

OZOLU POSTS BEZ SPOŽUMA

Brīdī, kad no Rendas pagasta Ozolos pēdējās apdzīvotās daudzdzīvokļu mājas *Liepziedi* 11 irnieki paši aizies vai pašvaldība tos pārvietos uz ires dzīvokļiem citur, varēs teikt, ka šī apdzīvotā vieta ir palikusi tukša. Un iemesls nebūt nav tikai gandrīz pieci kilometri līdz sabiedriskajam transportam vai veikala trūkums. Jau gadiem Ozolos valda vandāļi, ar kuriem galā netiek ne policija, ne pašvaldība. Visi zina, bet tikai retu reizi izdodas pierādīt, ka šo cilvēku un viņu draugu roku darbs ir mājām izsistie stikli, izžāgētie un pārdotie radiatori, izlauztās durvis. Arī nesen izdemolētais un apzagtais dzīvoklis, kurā atradās ambulance un bija iespēja piekļūt pie datoriem, un bibliotēka, kurā pieņēma pagasta pārvaldes darbinieki, kas palīdzēja izmazgāt arī veļu un nokārtot citas vajadzības.

ĀRĀ NEIET

Visvairāk kaimiņu, pagasta pārvaldes, policijas un dzīvokļu apsaimniekotāju mutēs ir divu iemītnieku vārdi. Viens no viņiem dzīvo pašvaldības dzīvoklī, no kura šovasar ar dzīvokļu komisijas lēmumu izlikts, bet projam neiet, otram savā dzīvoklī ļāvis izmītināties privātpašnieks. *Liepziedos* pārņem sirreāla sajūta: netīras, smirdīgas, sen neremontētas kāpņu telpas, teju katrā kāpņu laukumā pa kādam brīvam dzīvoklim, dažiem durvis nostiprinātas ar ķēdi, citiem aiznaglotas. Ir arī uzlauzti, jo kaut kas meklēts arī tur. *Plēderos*, kas tukši stāvo jau četrus gadus, izjūtas ir vēl asākas – tur kāpnēm nav pat metāla margas.

Uzrunātie kaimiņi teic, ka nu jau kādas divas nedēļas esot labi, tas otrs vandālis nerādotes. Bet pārāk daudz par apkārtnē notiekošo viņi runāt negrib. Zemas kundze, pavērusi durvis nelielā spraudziņā, strikti apgalvo: „Es neko nezina, kas laukā notiek. Ārā savu kāju nesperu. Es nevaru paiet, augsts asinsspiediens, slikti ar sirdi.”

CITUR NEGRIB

Kaimiņš runā atklātāk. Viņš Ozolos dzīvo no 1980. gada, jau pierasts, ka policija šurp braukā regulāri: „Vai nu tie likumi nav nekā, vai arī tā policija. Kur redzēts, ka noķer zagli un palaiž vaļā! Padomju laikos tā nebija.” Viņš galvenokārt nemierā, ka sabrauc kompānijas un demolē tukšo māju. „Amerikāņi jau nenāk. Paši vietējie

un viņu draudziņi.” Bet pārcelties no Ozoliem viņš nekur negrasās. „Tikko aizgāju pensijā, dabūju 100 eiro. Man kūdras purvā ir iespēja piestrādāt. Bet pašvaldība tagad grīb *aizfīrēt* kaut kur projam, kur man nebūs nekā. Te dzīvo vēl divi, kas strādā kāpņu telpās, bet trešo jāslēdz. Uz jautājumu, kāpēc koplietošanas telpas ir tik netīras un neremontētas, viņš atmet ar roku: „Man nekādus remontus nevajag. Tas viss maksā naudu, kam to ieguldīt!”

Viens no nemieru cēlājiem ir 60 gadus vecais Arnis. Viņš no pašvaldības dzīvokļa izlikts ar dzīvokļu komisijas lēmumu gan par to, ka par mitekli nemaksā, gan tādēļ, ka šopavas viņa dzīvoklis pilnībā izdemolēts, jo kādā dzērāju skandālā pa ceturrtā stāva logu izmesta visa viņa iedziņa, izlauzot arī rāmi, izsistas durvis. Mājas apsaimniekotājam *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* remonts izmaksājis teju 2000 eiro.

Kaimiņš domā, ka ne jau Arnis bijis tas lauzējs un metējs. Par to, ka dzīvoklis atņemts, bet irmieks prom neiet, viņš nemaz nav pārsteigts: „Re, kur tukšajā mājā viena 70 gadus veca dāma dzīvo – bez ūdens, bez siltuma, bez elektrības. Staigā apkārtnē īsās biksītēs. Un nekās.”

„TĀ IR SPĒLE”

Kāpņu telpā, kurā dzīvo arī Arnis, zied Aldas kundzes puķes. Viņa aicina dzīvok-

li un stāsta, ka šobrīd uz Arni dusmīga. „Esmu pensijā, bet vēl eju ogās. Man mugurkaula problēmas, ļoti sāp. Bet viņš nāk un lūdzas, lai aizdod cigareti, iedod kafiju. Mīļo pasaulī! Kas tevi traucē kaut ko darīt? Staigā uz nūjiņas balstīdamies, bet, kad vajag, tad tāda tempā rikšo! Tā visa ir viena spēle.”

Aldas kundze bijusi mājās, kad mēbeles lidojušas. Bijis baīl, ka neuzkrīt uz viņas balkona un nenorauj to lejā. Tagad esot miers, jo Arnis palicis viens. Nebraucot arī tie citi demolētāji. Alda viņus pazīstot, visi savulaik dzīvojuši Ozolos. „Tagad viņi dzīvo citur, bet draudzība tāda, ka saprast nevar. Kad sadzeras, tad brauc uz Ozoliem. Tad arī nāk un nedaudz apceļ to Arni. Bet viņš to ir pelnījis, jo šad tad apzog arī savus draugēļus. Viņš nemaz nav naivs, drīzāk viltīgs.” Alda atzīst: lai arī tas otrs esot briemīgs cilvēks, bailes viņa nejtūti. Dažkārt dusmas esot par policistiem. „Kad viņi atbrauc, tas ir cirks. Izdauzīja feldšerpunktam logus, arī pārējos. Viss notika vienā naktī. Atbrauca Valsts policija, vairāk interesējās par kaimiņa suni.”

Ozolos Alda dzīvo jau kopš 1979. gada, bet, ja pašvaldība likst, iešot citur. „Milzu vēlmes pēc tā nav, neesmu daudz dzīvesvietas mainījis. Man daudzi jautā, kā varu te izturēt. Pierasts. Bet šeit mūsu paliek aizvien mazāk. Esmu tā, kas vāc naudu, kad kāds kaimiņš nomirst. Pēdējā reizē knapi pietika līdzjūtībai un kāpai puķītei.”

VIEDOKĻI

BEZKAUNĪBAS PIETIKS

Rendas pagasta pārvaldes vadītāja KRISTĪNE KUZMINA atzīst, ka katra viesošanās Ozolos ir kā akmens sirdi.

Par pēdējo vandalismu, kad izdemolēta ambulance un nozagti bibliotēkai piederoši datori, ierosināta krimināllieta. Kaut kas no tehnikas atgūts, bet tā stāvējusi mežā, izlijusi, nav lietojama. „Sirds sāp par to, ka ne jau man šie datori un interneta pieslēgums bija vajadzīgi. Viņiem pašiem. Viss taču jāatjauno no ires nau-

das,” uzsver K.Kuzmina. *Liepziedos* no 34 dzīvokļiem privāts ir tikai viens – tas, kurā dzīvo viens no Ozolu *varoņiem*. Jautāta par *Liepziedu* iedzīvotāju izmītināšanu citur, K.Kuzmina atbild, ka Rēndā īsti neesot, kur, bet pagastam maksājumi par tukšajiem dzīvokļiem, muros ir siltums, esot lieli. „Jautājums tuvākajā laikā būs jārisina. Vecie cilvēki nomirst, vienīgā gīmene ar bērniem izteikusi vēlmi aiziet. Viens dzīvoklis ir atbrīvojis, protams,

pie priekšroka būs Ozolu iedzīvotājiem. Bet to lems dzīvokļu komisija,” skaidro K.Kuzmina. Par to, ka Arnis ievāksies kādā citā dzīvoklī, ja viņu no tagadējā izlikts, viņa pat nešaubās, bezkaunības pietīkstot. „2014. gadā, kad iekārtojām tagad izdemolēto ambulanci, kurai aizkurus pati šuvu un pieliku, pazuda elektrība. Gāju augšā, kur Arnis pieslēdzies pie elektrības tukšā dzīvoklī un uz plītnes taisa ēst. Viņa dzīvoklī elektrība par nemaksāšanu sen bija atslēgta. Noķerts

pie rokas, turpināja liegties. Par dzīvokli apsaimniekotājam parāds pie diviem tūkstošiem. Kad atbrauc policija, slēpjas bēniņos.” Pārvaldniece atzīst, ka iedzīvotāji bieži zvanot, arī naktīs, kad manot, ka atkal notiek zādzības. „Esmu braukusi arī vienos naktī. Bet zinu, ka viens sēž augšējā stāvā un ar binokli skatās, vai kāds nebrauc, bet otrs zāgē caurules. Piebrauc, stāv ārā un pipē. Prasu, kāpēc tik vēlu? Miegs nenākot. Dzīvojam brīvā valstī, nevaru liegt.”

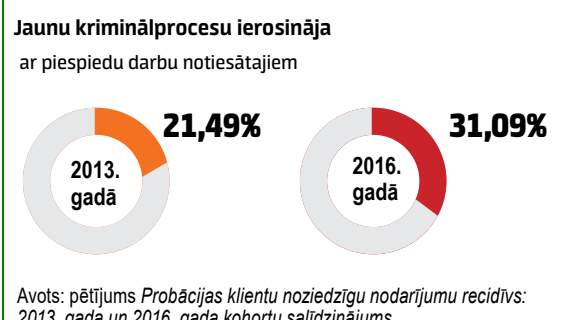
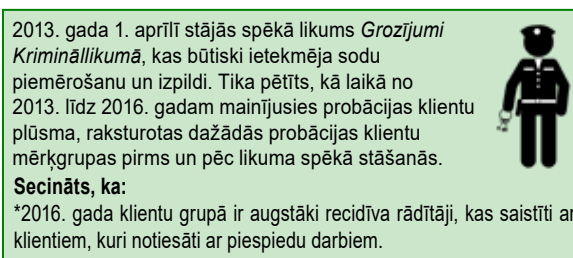
Mērķis – lai noziegumu neatkārtoto

Attiecībā uz nosacīti maziem nodarījumiem, nelielām mantiskiem noziegumiem, piemēram, zādzībām veikalā vai tādām kā Ozolos, mūsu valstī pārsvarā paredzēts piespiedu darbs, uzsver Valsts probācijas dienista Kurzemes reģionālās struktūrvienības Kuldīgas nodaļas vadītāja DIĀNA LŪSE.

Īslaicīgu brīvības atņemšanu probācijas dienests var pieprasīt kā piespiedu darba aizstājēju, ja cilvēks nestrādā un nesadarbojas. Ņemot vērā, cik bieži pārkāpumi tiek atkārtoti, probācijas dienests jau ieteicis likuma grozījumus par šo jautājumu. Izdarīts pētījums par recidīva gadījumiem laikā no 2013. līdz 2016. gadam. D.Lūse gan atzīst, ka likumu grozījumu mašīnērija tieslietu sistēmā darbojas smagnēji.

„Piespiedu darbs neparedz mūsu kontroli laikā ārpus soda izpildes. Tas visā pasaulē ir vieglākais soda veids, kādu tiesa vai prokurors var piemērot. Tas ļauj cilvēkam pašam pieņemt lēmumu, ka sliktā rīcība vai nelikumīgas lietas var novest pie atkārtota soda. Diemžēl daudzkreiz cilvēks nesadarbojas, noziegums tiek izdarīts atkārtoti, arī piespiedu darbs piespriedis trešo un ceturto reizi. Notiek diskusija, kā tiem, kuriem zagšana ir dzīvesveids, atrast piemērotāko sodu. Īslaicīgā aizturēšana daudzus neuztrauc. Bet ir arī cilvēki, kuri kļūdījies, cieņpilni izceis savu sodu, un mēs ar viņiem vairs nesatiekamies.”

DIĀNA LŪSE: „Uz cilvēkiem, kuri traucē citus, kuri veic noziedzīgus nodarījumus, vislabāk iedarbojas tieši sabiedrības kontrole. Zvanīt policijai, ziņot vajag tūlīt un uzreiz. Jo ātrāk un asāk sabiedrība rīkosies, jo ātrāk viņi sapratīs, ka robežas tiek sašaurinātas, un ātrāk visi kopā tiksīm ar problēmu galā.”

Problēmu cilvēki

Pašvaldības policijas priekšnieks KASPARS ŠABĀNS savulaik bijis Valsts policijas inspektors Rēndā. Ozolos situācija esot nemiainīga gadu no gada. Kādreiz līdzīgi bijis Gudeniekos, Rātskunga ielā Kuldīgā, bet Ozoli vienmēr citus pārspējuši.

„Abi pieminētie vīriši man ir pazīstami, ar viņiem problēmas bijušas vienmēr. Paši strādāt negrib, tikai sēdēt kādam uz kakla. Savulaik Ozolos dzīvoja puisis, kas strādāja Dānijā. Kad viņš ar peļņu atbrauca, draudziņi bija klāt. Arnis jau iepriekš no dzīvokļa ir izlikts. Aizbraucām, viņš sakrāmēja savu mantību vienā somā, aiztaisījām dzīvokļa durvis, apzīmogojām. Viņš ievācās blakus dzīvoklī. Lai no tā viņu izliktu, vajadzēja tiesas spriedumu,” skaidro K.Šabāns. Pirms mēnešiem trim patruļa regulāri braukusi, lai pārbaudītu kārtību Arņa dzīvoklī. Tad viss esot bijis bez pārkāpumiem.

Policijas priekšnieks saprot, ka problēmu sekas izjūt pārējie iedzīvotāji, kuri nejtūtas labi, baidās. „Iesakū nebaidīties un zvanīt mums kaut vai anonīmi. Situāciju sapratīsim.” Viņš skaidro, ka pēc izsaukuma dzērāji tiek savākti, viņiem uzrakstīts protokols, piespriests administratīvais sods. „Administratīvais sods domāts tam, lai cilvēks saprastu un neatkārtoto nodarīto, bet viņiem ir vienalga. Sodus, kas dažam ir daudzos simtos, nemaksā. Ik pa laikam ziņas par šiem parādniekiem sūtām tieši izpildītājiem. Piemēram, viens cilvēks bija spiests pārdot savu īpašumu, bet pašvaldība naidu atguva. Viens cits samaksāja sodu no 2011. gada.”

Ko darīt, ja kaimiņos dzīvo neadekvāti cilvēki? Vai esat saskārušies ar tādiem?

Edīte Puriņa, mājsaimniece: – Domāju, ka viss jāmēģina atrisināt miera ceļā, jāzrunā. Ja iesi strīdēties pretī, paši kaimiņi kļūs agresīvāki. Man pašai ir bijuši kaitinoši kaimiņi, bet visu izrunāju, un viss nokārtojās. Domāju, ka visvairāk ir tad, kad vienreiz runājot, viņi neklausās un turpina darīt to, ko nevajadzētu. Ir slikti, ka viņi neņem to vērā.

Mirdza, ceļotāja: – Līdz šim man nav bijuši slikti kaimiņi. Bet domāju: ja cilvēks dara ko sliktu, piemēram, zog, tad viņam vajag palīdzēt, pajautāt vai iedot to, kā viņam trūkst. Es pati nevēlos strīdēties, tāpēc vai nu jāsadzīvo, vai jāmēģina viss atrisināt.

Agita Silmačonoka, kuldīdzniecē: – Vispirms jāpaskatās, kas notiek viņu mājās, tad jādomā, ko darīt tālāk. Ja viņš ir mierīgs un nevienam neaiztiek, lai viņš tur ir, bet, ja traucē, tad, protams, jāzvana policijai. Viņi secinās, vai cilvēks ir slimis, vai kāda cita problēma, un nogādās tur, kur vajag.

Regina Linde, pensionāre: – Noteikti sauktu policiju. Runāties nebūtu jēgas, jo mūsdienu reti ko var panākt miera ceļā. Ir daudz dažādu dzērāju un briemotņu salastājušies, ka policijai ir pilnas rokas un visus aizturēt un cietumā ielikt nevar. Kad biju jaunāka, strādāju par pastnieci. Jaunieši, kuri dzīvoja kaimiņos, vicināja kājas un rokas un vienreiz arī iespēra man. Tas bija trakī.

Līga Brence, bibliotekāre: – Ja tāds gadījums ir, tad domāju, ka kādu laiku jāpaciēš. Ja situācija kļūst arvien sliktāka un viss apnik, jāgriežas pie pašvaldības policijas. Man ar kaimiņiem viss labi, un nav bijušas nekādas problēmas.

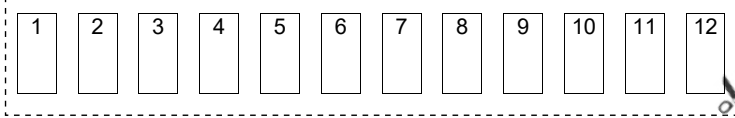
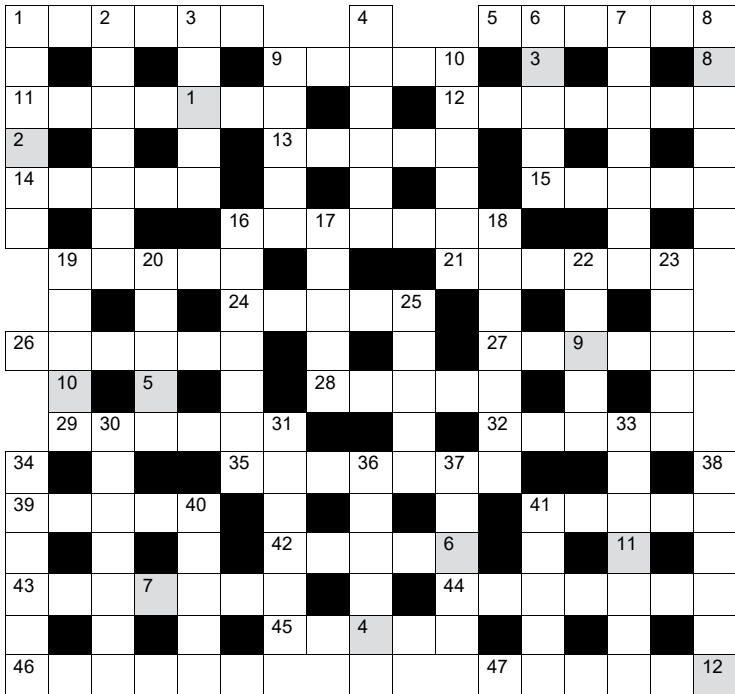

Anželika Varna, strādā slimnīcā: – Par kaimiņiem nesūdzos. Man viss ir mierīgi. Daudz senāk kaimiņos gan dzīvoja viens dzērājs, bet viņa pašā draudzene bija reiz izsaukusī policiju. Pati neesmu sūdzējusies. Ja ir lieli traucējāji, tad vispirms vajag parunāt. Ja nelfdz, tad jāsauc policija.

Inguna Spulieniece, Rūta Mediņa
Adriānas Mucenēkas un Lāsma Reimanas foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribāne.

Risinājumu gaidām līdz 21. augustam.

Horizontāli: 1. Latvijas TV žurnālista Bojāra (dz. 1976) vārds. 5. Angļu ceļotājs (1827–1892). 9. Dabas parādība. 11. Karakuģu vienība, kas veic vienu kopīgu uzdevumu. 12. Vinnēt. 13. Īru rakstnieka Dž.Džoisa romāns. 14. Nezāle ar asiem, dzēļīgiem matiņiem. 15. Kravas ceļšanas matīka. 16. Naudas vienības Senajā Krievzemē. 19. Sieviešu dzimuma bērns attieksmē pret vecākiem. 21. Plēsīgi, ūdeņu tuvumā dzīvojoši kukaiņi. 24. Svina oksīds, dzeltenīgs kristālisks pulveris. 26. Tēls norvēģu rakstnieka H.Ibsena poēmā *Pērs Gints*. 27. Nelieli, brūni plēsīgi dzīvnieki ar slaidu, vijīgu ķermeni. 28. Franču komponists (1799–1862). 29. Mūzjaļi ložņājoši vai kāpelējoši arāļļu dzimtas krūmi. 32. Svara mērvienība. 35. Vertikāla šahta (parasti pazemes komunikāciju vizuālai apskatei). 39. Dramatiski sacerējumi. 41. Veikls, efektīgs paņēmieni. 42. Latviešu režisors (1917–2015). 43. Nēģu kāpuri. 44. Mīksts, tumšsarkans vai sarkanbrūns zīmulis bez ārējā apvalka. 45. Bumbas ievadīšana spēlē (tenisā, volejbolā). 46. Administratīvi teritoriālās vienības Islandē. 47. Garā franču baltmaize.

Vertikāli: 1. Tēlotājas mākslas darbs. 2. Turpmākās izredzes, iespējas. 3. Augsnes, zemes irdenā virskārta. 4. Latviešu rakstnieka A.Upīša romāns ... *mākoņos*. 6. Jūmiecībā – tinot (buras), mazināt (to) platību. 7. Austrumnieku smēķēšanas ierīce – ūdenspīpe ar šļūtenīti. 8. Sastop. 9. Debess ķermenis – zvaigzne, ap kuru riņķo Zeme u.c. planētas. 10. Tādas, kas izgatavotas stellēs. 16. Ļaunas burves folklorā. 17. Gadalaiks. 18. Tāda, kurai ir daudz fiziska spēka. 19. *Le ...* – neatkarīgs kreisi liberāls dienas laikraksts Parīzē, Francijā. 20. Gājējiem paredzēta josla gar brauktuves malām. 22. Gaujas pieteka. 23. Šaurs gaismas kūlis, ko raida kāds gaismas avots. 25. Vertikāla celtnes daļa, kas balsta pārsegumu un norobežo telpas. 30. Skulpturālie cilvēku vai dzīvnieku tēli. 31. Mēbele. 33. Upe, kas tek cauri Skrīveriem. 34. Nedarbi. 36. Karavadonis, Timuriņu dinastijas aizsācējs (1336–1405). 37. Viengadīgs kāpelētājaugs ar košiem ziediem un apaļām lapām. 38. Aizsargājams daudzgadīgs grīšļu dzimtas lakstaugs. 40. Spožākā zvaigzne Jaunavas zvaigznājā. 41. 1000 kg.

Pareizā atbilde: VINGROJUMI.

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Acīgs. 4. Pleds. 9. Piepeši. 10. Krelles. 12. Prāga. 13. Tole. 14. Tvert. 16. Stagars. 19. Maltīte. 21. Ausma. 22. Inari. 23. Gudrs. 25. Rinda. 28. Leksika. 29. Strauts. 31. Bojas. 33. Otrs. 35. Grīda. 37. Ugarita. 38. Rafinēt. 39. Vidus. 40. Lēnas. **Vertikāli:** 2. Cielava. 3. Grebt. 5. Loki. 6. Dzelt. 7. Ciklons. 8. Dekrēts. 11. Frotē. 15. Smagas. 17. Gongs. 18. Sairas. 20. Turza. 24. Mekonga. 26. Nektārs. 27. Stāds. 30. *Rigonda*. 32. Suiti. 34. Sufļē. 36. Tabu.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Ojārs Silkans. Atzinējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē.

Augusta uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Cara galma dzīve

Imodžena Edvardsa-Džonsa. Sanktpēterburgas ra-ganas. Pilsētā ierodas Melnkalnes princeses, kas apveltītas mistiskām spējām un pārņemtas ar melno maģiju. Māsām jāpierāda sevi carienei Aleksandrai. Gaisā virmo revolūcijas noskaņas, pa ielām kļūst neapmierināti ļaudis, bet cara galms rīko izšķērdīgas balles, kurās blāvi zilos cigarešu dūmos sveicinās un vodkas mēriņos spurdz prinči, grāfi, baroni, diplomāti, valdības vīri, čalo galma dāmas dimantu un pērļu vizmā.

MANA AIZRAUŠANĀS

Galvenais ir nebaidīties un darīt

Nauris Zavickis no Kuldīgas ir būvnieks Zviedrijā. Ārpus darba nodarbojas ar autosportu, jo tas esot viņa mazais mūža sapnis un patīkot atmosfēra gan trasē un servisa parkā, gan dalībnieku vidū.

Stūrmanis Nauris Zavickis no Kuldīgas un viņa pilots Oskars Pavārs no Ēdoles.

Minirallija sacensībās.

N.Zavickis jau sešus gadus ir Zviedrijā, kur ceļ privātmājas, ar autosportu sācis nodarboties, jo viņa draugs un pašreizējais pilots* Oskars Pavārs no Ēdoles piedāvāja pamēģināt piedalīties minirallijā kā stūrmanim**. Ģimene Nauri atbalstot un jūtot līdzī, esot trīs meitas, dēls un mazmeitiņa. Sacensībās piedalījies kopš 2017. gada 2WD klasē (aizmugures piedziņas auto). 2018. gadā ieguvuši pirmo vietu Latvijas kausa izcīņā minirallijā 2WD Rookie klasē (pirms tam bija 2WD Standart klase), bet minirallija sacensībās vienmēr bijuši top desmit sarakstā.

Septembrī Saldū plānojot jaunu izaicinājumu – rallijsprintu ar automašīnu *Subaru*. Rallijsprints esot izaicinājums, jo auto ir ar drošības karkasu kā rallijā, ātrumi lielāki, ātrumposmi garāki, un *Subaru* ir 4WD klase (4 riteņu piedziņas auto). Par laimi, bīstamas situācijas nav gadījušās. Naurim ļoti patīkot adrenalīns, asas izjūtas un konkurence. Protams, autosports nav viņa vienīgais vaļasprieks, vēl patīk maksšķerēšana un futbols. Tā

kā abi draugi strādā Zviedrijā, nesanākot daudz laika gatavoties sacensībām, tikai tad, kad abi ir Latvijā. Grūtības šis vaļasprieks nesagādā, tikai pareizi jāaprēķina laiks un precīzi jānolasa stenogramma***.

Minirallijās neesot pārlietu dārgs, viens posms izmaksā ap 250 eiro, drīzāk automašīnas pašizmaksas ir dārgas, vēl sporta riepas u.tml. N.Zavickis uzskata, ka galvenais ir nebaidīties un darīt, ja tas interesē, pajautāt nianses tiem, kas to jau dara, lai saprastu, kas ir kas. Kuldīgā piedaloties vairākas ekipāžas. Vārdus sakot, nesatraukties un traukties! Pēc N.Zavicka domām, vislabākais ir šampanieša laistīšana uz pjedestāla.

*Pilots – tas, kurš stūrē

**Stūrmanis – tas, kurš lasa stenogrammu;

***Stenogramma – stūrmaņa pieraksti par trasi no izmēģinājuma brauciena

Elīna Elza Kļava
Naura Zavicka arhīva foto

VALODNIEKS

Kurzemieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Ko nozīmē teiciens *cilvēks nav vientuļa sala*?

Atbildes līdz 21. augusta 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Atbilde. Harijs Mežals raksta: „Teiciens *cilvēks ir visu lietu mērs* latīniski nozīmē *homo mensur* – tie ir sengrieķu filozofa Protagora vārdi, kas skaidro, ka viss ir atkarīgs no cilvēka un pastāv tikai attiecībā pret viņu.”

Ingara Neimaņa skaidrojums: tēzi *cilvēks ir visu lietu mērs* izteica sengrieķu filozofs, sofisma kustības pamatlicējs Protagors, kurš dzīvoja un strādāja 5. gs. p.m.ē.: „Cilvēks ir visu lietu mērs tajā ziņā, ka tās eksistē, un tajā ziņā, ka tās neeksistē.” Viņš ar saviem darbiem ietekmēja Platonu, Niči u.c. slavenus domātājus. 18. gs. radās kustība *Apgaismība*, kas par visu lietu mēru uzskatīja cilvēka prātu. Fragments no portālā *Delfi* 2015. gada 3. augustā publicētā Skaidrītes Lasmanes raksta *Par Spēka vai Latvijas stājas dienu*: „Vispazīnāms ir Protagora teiciens par cilvēku kā visu lietu mēru. Mēri var būt dažādi, un cilvēks kalpo par mēru gan pats sev, gan citiem, gan savam laikam (...)”

Konkursu atbalsta Micrec.lv

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī. Turpmāk vēl.)

2013./2014. mācību gads

Jauno mācību gadu Nīkrāces pamatskola sāka ar izmaiņām personāla sastāvā.

Valentīnas Štrālas vietā stājušies skrudzeniece Rudīte Ābola, viņa iepriekš strādāja kaimiņu pagastā Rudbāržu sanatorijas internātpamatskolā. No šīs skolas uz Nīkrāci pārnācis arī mājturības skolotājs Aldis Kliemanis. Informātikā un mājturībā meitenēm mācīs Zirņu pamatskolas bijusi direktore Baiba Vitkovska, viņai līdzī brauks pensionētā skolotāja Maiga Rola-va, lai pasniegtu vizuālo mākslu. Jau pērn par logopēdi sāka strādāt Dace Trukšāne, šogad viņa būs arī sociālā pedagoģe. „Tie ir mani jaunie skolotāji, visi no citurienes, jo šeit, Nīkrācē, speciālistu nav,” teic S.Rumpe. „Diemžēl latviešu valodas skolotāju nekur nevarējām atrast, pagaidām mēģināsim izlīdzēt-

ties, sadalot šo mācību priekšmetu starp pedagogiem: dažām klasēm mācīšu es, pārējiem – sākumskolas skolotāja Sellija Jansone.”

Runājot par pirmklasniekiem, direktore norāda, ka šis gads iepriecina, jo skolas gaitas sākuši deviņi mazie nīkrācnieki. Pārējās klasēs audzēkņu nav tik daudz. Pavasarī skolu beigt plāno septiņi devītklasnieki, līdzīgs skaits ir citās vecākajās klasēs, bet 3. un 4. klasi dažos mācību priekšmetos nācies apvienot. Tajās ir pa pieciem skolēniem katrā. Kopā viņi mācīsies vizuālo mākslu, sportu, sociālās zinības, mājturību un tehnoloģijas, bet pamata priekšmetus apgūs atsevišķi.

Jaunajai matemātikas un fizikas skolotājai R.Ābolai pedagoģes stāžs ir 14 gadu: pirmais pavadīts Jaunmuižas pamatskolā, pārējie – Rudbāržu sanatorijas internātpamatskolā. Jau sen viņa prātojusi mainīt darbavietu, jo ir četru mazu

bērnu māmiņa, bet internātskolā darbs paņēmis arī to laiku un spēku, kas būtu jāvelta ģimenei. „Tur lielākajai daļai ne tēva, ne mātes, kas par viņiem rūpētos. Vajadzīga ļoti liela enerģija, stipra nervu sistēma un pacietība,” stāsta R.Ābola. „Mana lielākā meita iet Skrudas vidusskolas 9. klasē. Pārējie vēl mazi: viens puika mācās 2. klasē, otrajam ir trīsarpus gadu, viņš apmeklē bērnudārzu, bet mazāko meitiņu, kurai tikai divi gadiņi, pieskata omīte. Strādājot Rudbāržos, man šķita, ka daru viņiem pāri, tāpēc priecājos, atrodot vietu Nīkrācē. Šķiet, ka te darbs būs vieglāks, jo lauku bērni ir sirsnīgāki. Pirmajā dienā biju pārsteigta, nedzirdot nevienu rupju vārdu. Iepriekšējā darbā man tā bija ikdiena.”

Vienlaikus ar mācību priekšmetiem no pensijā aizgājušās kolēģes Rudīte pārņēmusi 7. klases audzināšanu, kurā mācās trīs meitenes

un četri zēni. Gan bērniem, gan audzinātājam šķiet, ka būs laba sadarbība. „Klasīte maza, katram skolēnam var atrast individuālu pieeju,” piebilst skolotāja. „Ekstaktajos priekšmetos tas ir svarīgi.”

Mācoties skolā, R.Ābolai matemātika patikusi pirmajās klasēs. Pēc tam bijusi ļoti stingra skolotāja, viņa iedevusi labas pamatziņas. Līdz ar to Kazdangas tehnikumā šis priekšmets nav sagādājis nekādas grūtības. Tiesa gan, tur viņa mācījies par dārkopi. Pedagoģiju izvēlējusies vēlāk, vispirms kļūstot par sākumskolas skolotāju, bet vēlāk atgriežoties pie matemātikas.

2014./2015. mācību gads

Nīkrāces pamatskolā ir 89 audzēkņi, no kuriem 63 mācās pamatskolas klasēs, bet 26 ir sešgad-

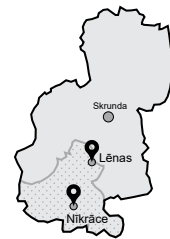
nietu un rotaļu grupā.

1. septembrī darba gaitas uzsāk jauns sporta skolotājs Jānis Ābols. Ir izremontētas vairākas skolas telpas (sporta ģērbtuves gan zēniem, gan meitenēm, 3. stāva koridors ir ieguvis jaunu izskatu), skolai beidzot ir jauna apskaņošanas sistēma, iegādāti jauni portatīvie datori un stacionārie datori, datu projektors, printeris.

DIREKTORE ANITA SEBEŽA

Mācību gads Nīkrāces pamatskolā sācies ar pārmaiņām. Darbu ar domām par jauniem projektiem, pasākumiem un sadarbošanos uzsākusi jauna direktore Anita Sebeža.

Skrudzeniece A.Sebeža apstiprināta Nīkrāces pamatskolas direktora amatā uz Dāniju aizbraukušās Svetlanas Rumpes vietā.

PRIEKĀ AVOTI

Lietas, kas rada izjūtas

Trīs mēnešus kuldīdzniece Baiba Būvmeistere ir Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra medicīnas statistiķe. Studējusi biznesa augstskolā Turība, strādājusi loģistikā, vēl pirms tam viesnīcā. „Šis ir jauns izaicinājums – pat nezinu, kāpēc piekritu, bet par izvēli esmu priecīga.” Šajā darbā Baibai ir vairāk laika, ko pavadīt ar dēlu Paulu, un darīt to, kas iepriecina.

Skaisti trauki

Baibai patīk arī ikdienā ēst un dzert no skaistiem traukiem. „Pat ūdeni mājās dzeru no vīna glāzes – tad tas ir garšīgāks. Skaistas glāzes un citi trauki jālieto, nevis jātur sekcijā. Pat tad, ja braucu piknikā un ir iespēja, ņemu līdzī skaistas stikla glāzes, nevis plastmasas.”

Skriešana

„Skrienot man patīk būt vienai – atslēgties no ikdienas, iztīrīt galvu no negatīvām domām. Skriešana ir tāda savu mazo mērķu īstenošana, piemēram, iezēju ar domu par pieciem kilometriem, bet jūtu, ka varu vēl, un beigās noskrienu 12. Skolas laikā man skriet nenormāli nepatika, bet sāku to darīt pēc Paula piedzimšanas, lai atjaunotu figūru, un iepatikās.”

Mantotās lietas

Īpašas izjūtas rada bērniņas mantas, kuras Baibas vecāki nu nodevuši mazdēlam Paulam. „Mans barošanas krēslīšs, ragavas, ar kurām ar mūsu braucām, pasaku grāmatas. Katru reizi, kad Pauls šķirsta grāmatu, atceros savu bērniņu, kā oma man šīs pasakas lasīja. To saglabājuši vecāki, turklāt tētis vairākas lietas restaurējis.” Baiba tradīciju turpina un arī saglabā lietas, kuras nākotnē nodos saviem mazbērniem, piemēram, dzintara krellītes, ko Pauls nēsājis, kad nākuši zobi.

Pauls

Paulam ir pieci gadi, un viņš ir Baibas stimulants, kas neļauj apstāties. „Viņš ir iemesls, kura dēļ cīnīties. Brīvdienā rītos Pauls pieceļas pirmais, atnāk uz manu istabu, atver aizkarus un saka: „Mammīt, celies! Šodien būs ļoti skaista diena.” Vai arī, ja diena nav tik skaista, viņš saka: „Nu, nekas – saulīte nespīd, bet tāpat būs skaista diena.” Tas ir tik jauki! Ar viņu kopā varu arī izmēģināt to, ko agrāk neesmu darījusi.”

Mammas adītās zeķes

„Sevi nevaru iedomāties bez mammas adītām zeķēm. Dzīvoklī reizēm salst kājas, un mamma rūpējas, lai ir silti. Viņa ada bērniem un mazbērniem, bet es gan nemāku. Domāju: kad pati būšu vecmāmiņa, tad iemācīšos.” Arī šīs vilnas zeķes ir daļa no bērniņas – vienmēr vajadzējis vilkt, lai gan tās kodušas, taču nu tās ir mīlas un siltas.

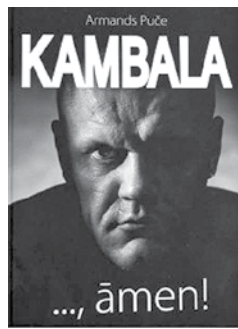

Ziedi

Baibas mājās gandrīz vienmēr ir ziedi. Lielākoties tie nākuši no mammas dārza vai ir mīlu cilvēku dāvināti, bet citreiz viņa tos iegādājas. „Tie dod mājīgumu, un smarža atkal ir bērniņas atmiņas, piemēram, floksi, kas tagad vāzē.” Baiba rūpējas arī par mājas augiem, un tas viņai padodoties. Draudzene gribējusi orhideju izmest, jo tā nokaltusi, bet to paņēmusi Baiba, un nu tā atkal ir pilnos ziedos.

Antra Grīnberga, Baibas Būvmeistes arhīva un autore foto

Grāmatas

„Grāmatas nepērku. Man patīk ņemt no bibliotēkas, jo tām līdzī nāk īpaša aura, zinu, ka tās lasījuši arī citi. Vislabāk ir lasīt pie mammas laukos, guļot šūpuļtīklā, dzerot viņas pagatavotu kafiju. Pēdējā laikā vairāk lasu ezoterisko literatūru. It kā zināmas lietas, bet ir interesanti, un, kad sāk lasīt, var aizdomāties. Šobrīd lasu Armanda Pučes grāmatu *Kambala...*, āmen! – domāju, ka tādas man nepatīk, bet izrādās, ka patīk.”

„Labo kadru noķeršana ir uztrenētu spēju rezultāts”

„Man patīk viss dabīgais un nesamākslotais – gan dabā, gan cilvēkos. Patiesas emocijas un dabas skaistums, kas atrasts visierastākajās lietās, mani piesaista fotogrāfijā,” saka bijusī kuldīdzniece, fotogrāfe **ARTA FLUGRĀTE**.

„Kad esmu dabā, staigāju pa mežu, kalniem, gar jūru vai ezeru. Sajūtu, kā visas ikdienas rūpes attālinās, un varu mierīgi uzelpot. Un ja vēl izdodas noķert kādu labu kadru, tad labāka oma garantēta,” saka Arta Flugrāte.

Pastāsti par sevi!

Skolas gaitas aizvadīju Kuldīgas Centra vidusskolā. Tā kā man patika valodas, jo īpaši angļu, Ventspils Augstskolā apguvu tulkotājas profesiju. Pabeidzu bakalaura un maģistra programmu tulkošanā. Tolaik man bija pavisam necila *Canon Powershot* kamera. Atceros, kā vienu gadu Ventspilī bija uzņākusī dziļa ziema, visi koki bija apsarmojuši, temperatūra zem 20 grādiem. Izskatījās gluži kā pasākā. Kārtīgi pārsalu, bet joprojām skatos šīs bildes un priecājos. Ne jau tāpēc, ka tās ir labākās, ko esmu uzņēmusi, bet atceroties to dienu. Vēlāk kopā ar draugu pārcēlos uz Rīgu, kur dzīvojam joprojām, taču esam paspējuši kādu laiku padzīvot arī katrs savā valstī. Es pusgadu Luksemburgā biju tulkošanas praksē Eiropas Parlamentā. Tā bija ne tikai lieliska pieredze profesionālajā ziņā, bet arī laba iespēja apceļot Eiropu. Zināju, ka viens no maniem mērķiem būs Parīze un Eifeļa tornis, ko gribēju ne tikai apskatīt, bet arī, protams, iemūžināt. Priecājos, ka izdevās šo apņemšanos īstenot jau pēc pirmā tur pavadītā mēneša. Tolaik vēl aizceļoju uz Lisabonu, Romu, Briseli, vairākām Francijas un Vācijas pilsētām. Visos šajos piedzīvojumos kamera vienmēr bija līdzī.

Šobrīd strādāju par ārštata tulkotāju, kas ir vislabākais veids, kā apvienot savu pamatnodarbošanos ar fotogrāfēšanu, jo pati varu plānot savu laiku un darbu apjomu, varu strādāt no jebkuras vietas. Kad draugs uz pusotru gadu bija pārcēlies uz Oslo, kur strādāja par programmētāju, varēju viņu apciemot kaut nedēļu vai divas katru mēnesi, vienlaicīgi apskatot Norvēģiju ar kameru rokās.

Vai kopš bērnības jau esi saistīta ar mākslu?

Kad man bija septiņi gadi, sāku iet gan mākslas, gan mūzikas skolā, bet pabeidzu tikai mūzikas skolu. Neteiktu, ka biju muzikālākais bērns. Daudz bija jāstrādā pie tā, lai korī varētu noturēt savu balsi vai iemācīties klavieru skaņdarbus. Taču maza vēlme radoši izpausties manī laikam vienmēr ir bijusi, jo esmu izmēģinājusi daudzas lietas. Vienīgā, kas mani patiešām aizrāva jau no paša sākuma, bija fotogrāfēšana.

Kad un kā sāki fotografēt?

Atceros, ka, līdz ko ģimenē tika iegādāts mazais *ziēpītis*, tā visur to ņēmu līdzī. Bildēju draugus, pasākumus, dabu, ēdienu, visu, ko redzēju sev apkārt. Skolas laikā biju ļoti aizrāvusies ar bilžu apstrādi, kolāžu, plakātu veidošanu programmā *Photoshop*, kur arī izmantoju savas fotogrāfijas. Toreiz likās, ka dikti labi sanāk, bet tagad, skatoties atpakaļ, pati par saviem darbiem labsirdīgi pasmejos. Aktīvāk sāku fotografēt pēc tam, kad par ilgi krāto naudu nopirku nedaudz labāku kameru.

Kas ir tas, ko fotogrāfe?

Pašā sākumā bildēju jebko, bet visvairāk mani aizrāva ēdiena fotogrāfija. Laikam tāpēc, ka mani piesaista viss vizuālais – skaists noformējums, dekorācijas, kompozīcija. Domāju, ka tas daļēji ir arī tāpēc, ka mana stiprā puse ir redzes atmiņa un vizuālā uztvere. Dabas fotogrāfijai ir īpaša vieta manā sirdī, jo tā man ir gluži kā terapija. Vispildtākais un pacilātākais mirklis, ko uzreiz atmiņos, bija Itālijā, Dolomītos. Jau ilgu laiku aktīvi darbojos platformā *Instagram* un bieži tur redzēju bildes ar mazu baznīciņu, kuru aptver skaistas pļavas un meži un kur fonā slejas augstie Dolomītu kalni. Nodomāju, ka es arī tur kādreiz vēlos nokļūt. Un pirms pāris gadiem tas man izdevās. Stāvēju pie lauka, kur tālumā redzēju mazās baznīcas torni un nespēju beigt priecāties.

Savukārt fotosesijas sāku rīkot salīdzinoši nesen. Aptuveni pirms diviem gadiem, iedvesmojoties no citiem fotogrāfiem, kuriem sekoju sociālajos medijos. Mani īpaši piesaistīja cilvēku bildēšana pie dabas, jo patika doma par subjekta izcelšanu uz dabas fona. Sāku ar draugiem, kuri vēlējās jaunas bildes, un tad palēnām sāka pieteikties draugu draugi, paziņas, arī nepazīstami cilvēki. Esmu bildējusi, sākot no individuālajām un pāru fotosesijām līdz vecmeitu ballītēm, konferencēm, ģimeņu fotosesijām un kāzām.

Vai fotogrāfēšana tev ir vaļasprieks?

Galvenokārt tas ir mans va-

ļasprieks, lai arī pēdējos divus gadus tā pakāpeniski kļuvusi par papildu nodarbošanos. Ļoti cenšos saglabāt to sajūtu, kāda ir tad, kad eju ārā un bildēju pati sev. Tas ne vienmēr pilnībā izdodas, jo, strādājot ar klientiem, mērķis ir pavisam cits. Citreiz ir arī uztraukums, jo zinu, ka viņi sagaida, lai rezultāts būtu labs, un es pati arī esmu sev vislielākais kritiķis. Joprojām atceros savas pirmās fotografētās kāzas, kurās trīcēja rokas, turot kameru, un vakarā pirkstus rāva krampjos, jo nebiju radusi turēt rokās kameru divpadsmit stundas. Bet

„Arī tagad, dodoties uz Kuldīgu, kamera vienmēr ir manā somā. Lai arī cik reižu esmu bildējusi savu dzimto pilsētu, tas nekad neapnīk. Vienmēr var atrast jaunu lenķi, no kura nobildēt mazās ieliņas, vecos namus, ķieģeļu tiltu, rumbu,” saka Arta.

gandarījums, kad jaunais pāris priecājas par bildēm, ir visu pūliņu vērts.

Vai tev vienmēr ir bijis citādāks skatījums uz lietām? Tās ir uztrenētās spējas vai talants?

Nekad neesmu sevi uzskatījusi par talantīgu, jo neprotu nevienu no tradicionālajiem mākslas veidiem. Fotogrāfija pie manis atnāca kaut kā dabīgi. Kad sāku bildēt, kvalitāte nebija tā labākā, jo kamera bija tādas, kāda bija, bet to centos kompensēt, radošāk pieejot fotogrāfiju konceptam un stāstam. Tādā veidā pati iemācījos izmantot visus kameras iestatījumus, arī dažādas bilžu ap-

strādes programmas. Kad jutu, ka esmu izaugusi no tālaika kameras un tās sniegtajām iespējām, sāku krāt nedaudz labākai par iepriekšējo. Auga izpratne par fotogrāfēšanu, kompozīciju, gaismu, kā arī

nika ir noteicošais. Esmu redzējusi izcilas bildes, kas uzņemtas ar vienkāršu kameru, kā arī pavisam necilas bildes ar profesionālu tehniku. Domāju, ka labo kadru noķeršana ir uztrenētu spēju rezultāts. Kad ieraugu kāda cita bildi, kas mani uzrunā, vienmēr jautāju, kas ir tas, kas man tajā patīk? Kā fotogrāfs to panācis, un kā es varētu to pielietot savā fotogrāfijā? Papildus tam arī bez veiksmes neiztikt, jo īpaši, ja runa ir par dabas fotogrāfiju, ja man ir paveicies būt pareizajā laikā un vietā vai paveicies ar labu gaismu. Ja kādam ir vēlme sākt fotografēt, negaidiet mirkli, kad varēsiet iegādāties labāko tehniku! Šodien telefonos ir daudz labākas kameras par to, ar kuru es uzsāku savu fotogrāfes ceļu.

Vai tavām fotogrāfijām ir savs rokraksts?

Man fotogrāfijās vissvarīgākā ir gaisma. Ļoti patīk strādāt ar saules gaismu un bildēt tā saucamajā zelta stundā, kas ir stundu pirms saulrieta vai stundu pēc saullēkta. Tad saule ir zemu, tā radot patīkami zeltainu mirdzumu, kas piešķir bildēm siltu noskaņu. Man pašai arī ļoti patīk dabas zaļie toņi.

Ko bijis vissarežģītāk nofotografēt – gan tehniski, gan emocionāli?

Noteikti kāzas. Sākot no tehniskās puses, jo jābūt gatavam jebkurai situācijai un vienmēr jābūt līdzī rezervēs tehnikai – vēl vienam fotoaparātam, vairākiem objektīviem, atmiņas kartēm, baterijām utt. Turklāt jāprot pielāgoties dažādām gaismām – gan spožai gaismai pašā dienas vidū, gan tumšai naktij mīčošanas laikā. Personīgais izaicinājums ir darbs ar cilvēkiem, jo es esmu visistākā intraverte un zinu, ka pēc garas darba dienas man būs nepieciešams atgūt enerģiju klusumā. Miers, kas mani pārņem, esot pie dabas, ir iemesls, kāpēc mani tā saista visvairāk.

Antra Grīnberga
Artas Flugrātes arhīva foto

Artai vislabāk patīk strādāt ar saules gaismu un fotografēt tā saucamajās zelta stundās, kas ir stundu pirms saulrieta vai stundu pēc saullēkta.

uzlabojās bilžu kvalitāte un palielinājās vēlme iemācīties kādu jaunu knifiņu, kā labāk notvert kadru. Negribu teikt, ka laba teh-

PĀRDODDivistabu **DZĪVOKLI**. Tālr. 28465822.**GRANTI, SMILTI**. Tālr. 29982399.Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.**MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**. Tālr. 29249578.**PĒRK**Ģimene vēlas iegādāties **MĀJU** Kuldīgas novadā. Izskatīsim visus piedāvājumus. Tālr. 26149719, 28825696.**TRAKTORUS, PIEKABES**, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.**AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 25669128.Kautuve SIA Lāses AM Kurzemē, Vidzemē un Zemgalē pērk kautsvārā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS un TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Iepērkam cūkas dzīvsvārā. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.**Z/s SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.SIA *Skrunda* iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālruniem 63331124; 29697331.Iepērkam lopbarības **MIEŽUS un KVIEŠUS**. Tālr. 29335384.Veco **PAPĪRNAUDU**, monētas, apbalvojumus, figūriņas. Tālr. 26499892.Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.**DAŽĀDI**Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.SIA *Energoparks* veic **APAUGUMA** tīrīšanu, **PĒRK ZARUS** šķeldošanai un koksnes skaidas. Tālr. 28813110.Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
 25 622 293 (Āris)

SIA **LATEIRA****pērk CIRSMAS,
MEŽA ĪPAŠUMUS.**

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562,
29997742, fakss 63428523,
e-pasts: info@lateira.lv.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

Par **SPORTA PASĀKUMIEM**, rezultātiem informējiet
e-pastā: [inta.jansone@kurzemnieks.lv!](mailto:inta.jansone@kurzemnieks.lv)

NOTĀRA PADOMS**Par laulības līgumu****Aizvien vairāk pie zvērinātiem notāriem tiek slēgti laulības līgumi.**

„Tā ir iespēja parūpēties par savas ģimenes mantiskajām attiecībām, pašiem nosakot savstarpējo mantisko attiecību režīmu un noteikumus, nevis atstājot to likuma un tiesas ziņā, ja nu gadījumā līdz tam tiešām nonāk,” stāsta Latvijas Zvērinātu notāru padomes priekšsēdis, zvērināts notārs Jānis Skrastiņš.

Pašlaik laulību var šķirt pie notāra, ja laulātie par to abpusēji vienojušies un viņiem nav strīdu par mantas dalīšanu. Tieši mantas dalīšanu īpaši atvieglot, ka pārīm ir laulības līgums. Ne tikai, šķirot laulību pie notāra, bet jo īpaši – tiesā.

PAR MANTAS ŠĶIRTĪBU

Šis ir Latvijā populārākais laulības līguma veids. Tā ir laulāto vienošanās, ka visa – gan pirms laulības, gan tās laikā iegūta – manta ir katram sava, nevis kopīga. Līdz ar to laulātie katrs pats par sevi var pirkt, pārdot, ieķīlāt un dāvināt savu mantu, kad un kam vien vēlas. Ar otru laulāto sava rīcība nav jāsaskaņo, piemēram, pārdodot nekustamo īpašumu, kā tas ir tad, ja laulības līguma nav un mantiskās attiecības starp laulātajiem regulē likums.

„Piecos gados pie zvērinātiem notāriem noslēgto līgumu skaits ir audzis par 20%. Vidēji ap 1200 gadā. Šogad pie notāriem laulības līgumu noslēguši vairāk nekā 600 pāru.”

Arī laulības šķiršanas gadījumā manta nav jādala. Katram pieder tas, ko viņš ieguvis pirms laulības vai arī laulības laikā. Otrs laulātais nevar no tā neko prasīt, pat ja ir piedalījies attiecīgās mantas iegādē. Nekustamā īpašuma gadījumā īpašums pieder tam laulātajam, uz kura vārda tas ierakstīts zemesgrāmatā. Tādēļ, ja laulātie, kuru manta ir šķirta, nekustamo īpašumu pērk par kopīgiem līdzekļiem, viņiem tas būtu jāiegādājas kā kopīpašniekiem – tad zemesgrāmatā tiks ierakstīts, ka katram pieder puse īpašuma domājāmās daļas.

Arvien vairāk cilvēku vērsas pie notāriem, lai noslēgtu laulības līgumu par mantas šķirtību, jo viens no pāra ir uzņēmies lielas kredītsaistības vai uzsācis biznesu. Tādējādi parādi, kas uzņemti vai var rasties nākotnē, nevar tikt attiecināti uz abu laulāto kopīgo mantu vai to, kas iegādāts pirms laulībām. Tiesu izpildītājs var vērst piedziņu tikai pret to mantu, kas reģistrēta kā parādnieka īpašums, bet otra laulātā īpašumi paliek neskarti.

Tādējādi laulības līgums var būt vienīgā iespēja nodrošināties, lai viena laulātā problēmu dēļ neciestu visa ģimene.

PAR MANTAS KOPĪBU

Laulības līgumi par mantas kopību tiek slēgti retāk. Līgums par visas mantas kopību nozīmē, ka visa abu laulāto manta – gan tā, kas iegūta pirms laulībām, gan tā, kas iegūta laulības laikā – ir vīra un sievas kopīgā manta. Ja viens no pāra vēlēšies kaut ko iesākt ar kopīgo nekustamo īpašumu, piemēram, pārdot, ieķīlāt vai dāvināt, vienmēr būs nepieciešama otra laulātā piekrišana.

Tipiskākās situācijas, kad pāris izvēlas šādu līgumu, ir tad, kad kopdzīvē nodzīvoti jau vairāki gadi un kopīgi sarūpēti īpašumi un tad pieņemts lēmums tomēr reģistrēt attiecības. Lai apliecinātu, ka viss, kas abiem pieder, ir kopīgs, pāris noslēdz laulības līgumu par mantas kopību. (Bet līgumā var paredzēt arī to, ka kāda manta katram laulātajam ir arī atsevišķa.)

Dora Pļavniece**RITENBRAUKŠANA****Krists Neilands Arktikas tūres pirmajā posmā – piektais**

Arktikas daudzdienu velobrauciena pirmajā posmā *Israel Cycling Academy* komandas šosejas ritenbraucējs, kuldīdznieks Kristis Neilands finišēja piektajā vietā.

Norvēģijā Arktikas daudzdienu velobrauciena (UCI HC kategorija) pirmajā posmā *Israel Cycling Academy* komandas šosejas ritenbraucējs, kuldīdznieks Kristis Neilands finišējis vadošajā grupā un izcīnījis piekto vietu.

Arktikas velobraucienā iekļauti četri etapi. Pirmajā no tiem sportisti veica 181 kilometru ar dažāda garuma un stāvuma kāpumiem. Distances laikā peletons sadalījās. Beigu daļā vadībā atradās 30 braucēju grupiņa, kurā bija arī Kristis.

Uzvaru etapā svinēja jaunā ritenbraukšanas zvaigzne Metjū van der Pūls. Trasē holandietis pavadīja 3 stundas 45 minūtes un 14 sekundes. Kuldīdznieks bija vienīgais no savas komandas, kurš finišēja līderu grupā. Otrs mūsu sportists Emīls Liepiņš šajās sacensībās finišēja 70. vietā.

Inta Jansone
Ritenbraukšanas federācijas arhīva foto

VĀRDADIENAS

No 19. līdz 25. augustam

- 19. Imanta (81), Melānija (1068)
- 20. Bernhards (40), Boriss (2660), Rojs (299)
- 21. Janīna (3121), Linda (7828)
- 22. Everts (398), Rudīte (1488)
- 23. Ralfs (3862), Valgudis (1), Vitālijs (7688)
- 24. Bērtulis (4), Boļeslavs (134)
- 25. Ivonna (308), Ludis (143), Ludvīgs (212), Patrīcija (1836), Patriks (1104)

Populārākie: Linda un Vitālijs.

Šogad svinēs laivā

Linda Sarja, restorāna *Bangert's* vadītāja:

– Vārdu jau vecāki bija izdomājuši iepriekš. Man ir arī vecāks brālis Ivo, un mamma bieži saka, ka mums ļoti labi saskanot – Ivo un Linda. Iesauku īsti nav. Visi vienmēr saukuši vienkārši par Lindu, bet pēdējā laikā daudzi manu vārdu ir mīkstinājuši un sākuši saukt par Lindiņu. Nemaz nezinu, kāpēc tā, bet neiebilstu, un ir patīkami. Vienmēr ir sanācis tā, ka manā draugu lokā vai kolektīvā ir vēl viena Linda. Tā bija gan tad, kad mācījies augstskolā, gan senāk, kad spēlēju basketbolu. Man patīk, ka vārdadiena ir vasarā, jo dzimšanas diena ir ziemā. Un ir labi, ka svētki ir pēc laiciņa. Šo dienu ļoti nesvinu, bet aktīvi atpūšos ģimenes lokā. Kad biju mazāka, vārdadienu uztvēru kā vasaras beigas. Tā bija ļoti tuvu skolas sākumam, tādēļ nekad netika ļoti grandiozi svinēta. Pēdējās nedēļas ir brīdis, kad vēl jāķer vasaras mirkli, tāpēc pasvinējam mājās, bet kādreiz aizbraucām arī brīvā dabā. Vislabāk atceros dienu, kurā devos izbraukt ar veikbordū. Bija ļoti skaists laiks, un viss sanāca ļoti forši. Šogad svinēšu kolektīvi – laivosim. Tātad vārdadienu svinēšu laivā.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 19. AUGUSTĀ

Dienas garums – 14 st. 57 min.
Saulē lec 5.58, riet 20.55.

Naktī +19°...+21°

Dienā +18°...+20°

RĪT, 20. AUGUSTĀ

Dienas garums – 14 st. 52 min.
Saulē lec 6.00, riet 20.52.

Naktī +15°...+16°

Dienā +18°...+21°

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

212. kārtā

Vācu mākslinieks (1893–1959), Berlīnes daudisma un jaunās lietišķības pārstāvis. Īpaši zināms ar saviem karikatūras darbiem par dzīvi Berlīnē 20. gs. 20. gados. Mācījies Drēzdenes Mākslas augstskolā. Karojis Pirmajā pasaules karā. 1921. gadā apsūdzēts armijas nomelnošanā, sodīts ar naudas sodu un viņa darbu iznīcināšanu. Būdam radikāli noskaņots pret nacismu, īsi pirms Hitlera nākšanas pie varas devies uz ASV, bet viņa mākslu nacisti atzinuši par deģeneratīvu. 1938. gadā viņš kļuvis par ASV pilsoni. Tur pasniedzis lekcijas Ņujorkas Mākslas studentu līgā un krasi mainījis radošo rokrakstu.

Atbildes gaidām līdz 21. augusta 11.00: Tēlotājmākslas spēle, *Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

211. kārtas atbilde:

Odilons Redons (*Odilon Redon*), *Buda*, 1904.

Pareizi atbildējuši:

Daina Gerente, Indra Ābelīte, Vita Jurenovska, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs, Gunta Folkmane, Velta Višņevska.

IESPĒJAS

Latvijas ģimenes var pieteikt savus stāstus

Izstāde *Dzimtas grāmata, kas 2020. gadā būs apskatāma Rīgā, Liepājā un Rēzeknē*, vēstīs par Latvijas dzimtām un tām nozīmīgajām grāmatām. Ģimenes un dzimtas visā Latvijā aicinātas iesaistīties izstādes veidošanā – iesūtīt savu stāstu un aprakstu par grāmatu, kas ģimenei ir īpaši nozīmīga. Lasīšanas veicināšanas pro-

jekta *Bibliotēka* organizētajā izstādē *Dzimtas grāmata* tiks apkopoti 12 ģimeņu stāsti. Līdz 31. augustam pieteikt savu stāstu un grāmatu var ikviena ģimene un dzimta Latvijā. Atbilstoša ir jebkura grāmata ar jebkādu izdošanas gadu, vienīgais nosacījums – lai tā ģimenei, dzimtai būtu nozīmīga. Astoņus stāstus žūrija izvēlēsies no konkursā iesūtītajiem

pieteikumiem, četrus – no ģimenēm, kas piedalās grāmatas *Dzimtu ģerboņi mūsdienā Latvijā* izstrādē.

Izstādes atklāšana paredzēta 2020. gada janvārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, februārī tā būs apskatāma Liepājas Latviešu biedrības namā, bet martā – Latgales vēstniecībā *Gors*.

Vairāk: www.manabiblioteka.lv/dzimtas-gramata.

Vadības mācības

23. augustā no 8.30 līdz 18.00 kafejnīcā *Ostas 23* Ventspils Augsto tehnoloģiju parks sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu aicina vadītājus apmeklēt bezmaksas dažādības vadības mācības *Skatu punkti: ieguvumi*.

Apmācību laikā paredzēts pilnveidot darba devēju spējas un iemaņas dažādības vadības prasmju izmantošanā ar mērķi

palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū. Pasākuma laikā tiks sniegta individuāla izaugsmes pieredze un teorētiskas zināšanas ekspertu vadībā. Tēmas: jaunākās organizāciju vadības tendences, izpratne par tolerances un iecietības jautājumiem, informācija par dzimumu līdztiesības ietekmi uz organizācijas izaugsmes

iespējām, universālā dizaina izmantošanas priekšrocības.

Apmācību vieslektores: Linda Šedlere un Evita Goša, SIA *Schwenk Latvija* pārstāves (uzņēmuma iepriekšējais nosaukums – *Cemex*). Dalību pieteikt www.skatupunkti.lv, atzīmējot mācības 23.08. *Ieguvumi Ventspilī* vai izvēloties citu piemērotāku vietu un datumu.

ATSAUCIETIES, JA BIJĀT BALTIJAS CEĻĀ!

Pirms 30 gadiem – 1989. gada 23. augustā – ap diviem miljoniem Latvijas, Lietuvas un Igaunijas iedzīvotāju sadevās rokās, iestājoties par Baltijas valstu neatkarības atgūšanu.

Kurzemnieks meklē dalībniekus, kuri būtu ar mieru dalīties atmiņās. Varbūt kādam ir saglabājušās fotogrāfijas no šī notikuma.

Līdz 20. augustam rakstiet e-pastā redakcija@kurzemnieks.lv vai *Kurzemnieka* feisbuka lapā vai zvaniet pa tālr. 63350567!

BALTIJAS CEĻŠ 30

DAILES TEĀTRIS
KRISTOFERS HEMPTONS

BĪSTAMIE SAKARI

Tuvākās izrādes: 5. un 6. septembrī Režisors – Jans VILLEMS van den BOSS

Informācija pa tālr. 67294444 Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; Sv. 11.00 - 18.00 www.dailesteatris.lv

JOKI

Atliek tikai uzvilkt trīs izmērus lielākas bikses, un iespējas pārdot notiešanas līdzekli jūtami palielinās.

Negribas tevi sarūgtināt, bet, kad tu žagojies, neviens tevi neatceras.

Pie mājas uz soliņa sēž divi somi.

Viens saka otram: – Redzi, šodien vasara iekrita ceturtdienā!